

DIARI DE SESSIONS DEL PARLAMENT DE CATALUNYA

VII legislatura

Cinquè període

Sèrie P - Número 54

Divendres, 30 de setembre de 2005

Ple del Parlament

PRESIDÈNCIA DEL M. H. SR. ERNEST BENACH I PASCUAL

Sessió núm. 66, tercera reunió

Í N D E X

Proposta

de Proposició de Llei orgànica per la qual s'estableix l'Estatut d'autonomia de Catalunya i es deroga la Llei orgànica 4/1979, del 18 de desembre, de l'Estatut d'autonomia de Catalunya (Proposta de reforma de l'Estatut d'autonomia) (tram. 206-00003/07) (continuació) (p. 3)

NOTA

Aquesta publicació és impresa en paper ecològic (definició europea ECF), en compliment del que estableix la Resolució 124/III del Parlament, sobre la utilització del paper reciclat en el Parlament i en els departaments de la Generalitat, adoptada el 30 d'abril de 1990.

SESSIÓ NÚM. 66.3

La sessió, suspesa ahir, es reprèn a dos quarts d'onze del matí i dinou minuts. Presideix el president del Parlament, acompanyat de tots els membres de la Mesa, la qual és assistida per l'oficiala major, el lletrat major i el lletrat Sr. Vintró i Castells.

Al banc del Govern seu el president de la Generalitat, acompanyat de tot el Govern.

El president

Es reprèn la sessió.

Proposta de Proposició de llei orgànica per la qual s'estableix l'Estatut d'autonomia de Catalunya i es deroga la Llei orgànica 4/1979, del 18 de desembre, de l'Estatut d'autonomia de Catalunya (Proposta de reforma de l'Estatut d'autonomia) (tram. 206-00003/07) (continuació)

Senyores i senyors diputats, al llarg d'aquests dies els diferents ponents han agraït l'esforç i la dedicació dels lletrats senyor Pitarch, senyor Vintró, de l'oficiala major, del gestor parlamentari..., és evident que han tingut un paper importantíssim.

Com a president del Parlament, i em fa l'efecte que parlo en nom de tothom, també en aquests moments, vull fer extensiu a tot el personal de la institució l'agraïment per l'esforç que han fet en tot aquest procés, en aquest Ple especialment, per la seva exemplar professionalitat. Han complert amb escreix les seves funcions per tal que un ple llarg, complex, difícil com cap altre es pogués desenvolupar amb plena eficiència, facilitant la feina de les diputades, dels diputats i dels mitjans de comunicació.

Vull fer un reconeixement públic, doncs, i, de manera particular, a tot el cos d'uiers, a l'Oficialia Major, als Serveis Jurídics, al Departament de Recursos Humans, al Departament d'Infraestructures, al Departament de Gestió Parlamentària, al Departament de Relacions Parlamentàries, Protocol, als departaments de Comunicació, Serveis Lingüístics, Edicions, Estudis Parlamentaris, Informàtica, Majordomia i Presidència, a totes i a tots, gràcies. Estem contents i orgullosos de la feina que han fet.

Seguidament, passarem a la votació del Dictamen.

D'acord amb l'article 56.1.b de l'Estatut vigent i l'article 115.2 del Reglament es requereix el vot favorable de dos terços dels membres de la cambra sobre el conjunt del text. A petició de diversos grups parlamentaris la votació serà pública i per crida.

En primer lloc, farem el sorteig del diputat o diputada que serà cridat en primer lloc.

(La secretària primera treu una bola amb el número del diputat pel qual ha de començar la votació nominal.)

Recordo, doncs, que la votació és pública i per crida, les secretaries llegiran el nom de la diputada o el diputat que s'aixecarà i expressarà el sentit del seu vot.

Comença, doncs, la votació.

La secretària primera

Albert Riera i Pairó: «Sí.»

Irene Rigau i Oliver: «Sí.»

Maria Mercè Roca i Perich: «Sí.»

Santi Rodríguez i Serra: «No.»

Joan Maria Roig i Grau: «Sí.»

Joan Roma i Cunill: «Sí.»

Josep Rull i Andreu: «Sí.»

Joan Sabaté i Borràs: «Sí.»

Francesc Sancho i Serena: «Sí.»

Lídia Santos i Arnau: «Sí.»

Núria Segú i Ferré: «Sí.»

Teresa Serra i Majem: «Sí.»

Daniel Sirera i Bellés: «No.»

Jordi Terrades i Santacreu: «Sí.»

Jordi Turull i Negre: «Sí.»

Carme Valls i Llobet: «Sí.»

Francesc Vendrell i Bayona: «No.»

Pere Vigo i Sallent: «Sí.»

Flora Vilalta Sospedra: «Sí.»

Esteve Vilanova i Vilà: «Sí.»

Joaquim Nadal i Farreras: «Sí.»

Joan Saura i Laporta: «Sí.»

Josep Maria Vallès i Casadevall: «Sí.»

Pasqual Maragall i Mira: «Sí.»

Bet Font i Montanyà: «Sí.»

Elisenda Albertí i Casas: «Sí.»

Oriol Amorós i March: «Sí.»

Teresa Aragonès i Perales: «Sí.»

Jordi Ausàs i Coll: «Sí.»

Maria Assumpta Baig i Torras: «Sí.»

Francesc Xavier Ballabriga i Cases: «Sí.»

Albert Batalla i Siscart: «Sí.»

Joan Bertomeu i Bertomeu: «No.»

Uriel Bertran Arrué: «Sí.»

Joan Boada i Masolvier: «Sí.»

Carles Bonet i Revés: «Sí.»

Jaume Bosch i Mestres: «Sí.»

Francesc Xavier Boya i Alós: «Sí.»

Dolors Camats i Luis: «Sí.»

Josefina Cambra i Giné: «Sí.»
 Marta Camps i Torrens: «Sí.»
 Carme Capdevila i Palau: «Sí.»
 Josep-Lluís Carod-Rovira: «Sí.»
 Teresa Carrera González: «Sí.»
 Joan Manuel Carrera i Pedrol: «Sí.»
 Miquel Carrillo Giralt: «Sí.»
 Eudald Casadesús i Barceló: «Sí.»
 Josep Casajuana i Pladellourens: «Sí.»
 Jordi Casas i Bedós: «Sí.»
 Antoni Castellà i Clavé: «Sí.»
 Jordi Castells i Guasch: «Sí.»
 Mohammed Chaib Akhdim: «Sí.»
 Dolors Clavell Nadal: «Sí.»
 Josep Lluís Cleries i González: «Sí.»
 Dolors Comas d'Argemir i Cendra: «Sí.»
 Antoni Comín Oliveres: «Sí.»
 Lluís Maria Corominas i Díaz: «Sí.»
 Maria Eugènia Cuenca i Valero: «Sí.»
 Núria de Gispert i Català: «Sí.»
 Sergi de los Ríos i Martínez: «Sí.»
 Manuela de Madre Ortega: «Sí.»
 Ana del Frago Bares: «Sí.»
 Pilar Dellunde i Clavé: «Sí.»
 Pilar Díaz i Romero: «Sí.»
 José Antonio Donaire Benito: «Sí.»
 Ramon Espadaler i Parcerisas: «Sí.»
 Ramon Espasa i Oliver: «Sí.»
 Miquel Àngel Estradé i Palau: «Sí.»
 Teresa Estruch Mestres: «Sí.»
 Josep Lluís Fernández Burgui: «Sí.»
 Antoni Fernández i Teixidó: «Sí.»
 Bernardo Fernández Martínez: «Sí.»
 Joan Ferran i Serafini: «Sí.»
 Carme Figueras i Siñol: «Sí.»

La secretària segona

Josep Maria Freixanet i Mayans: «Sí.»
 Joan Galceran i Margarit: «Sí.»
 Eva García i Rodríguez: «No.»
 Maria Àngela Gassó i Closa: «Sí.»
 Carme-Laura Gil i Miró: «Sí.»
 Josep Grau i Seris: «Sí.»
 Francesc Homs i Molist: «Sí.»
 Manel Ibarz i Casadevall: «No.»

Miquel Iceta i Llorens: «Sí.»
 Juan Manuel Jaime Ortea: «Sí.»
 Teresa Josa de Riu: «Sí.»
 Roberto Edgardo Labandera Ganachipi: «Sí.»
(Rialles.)
 Marina Llansana Rosich: «Sí.»

El president

Senyores diputades, senyors diputats..., si us plau...

La secretària segona

Joaquim Llana i Cortina: «Sí.»
 Josep Llobet Navarro: «No.»
 Marta Llorens i Garcia: «Sí.»
 Joan López Alegre: «No.»
 Agustí López i Pla: «Sí.»
 Rafael López i Rueda: «No.»
 Pere Macias i Arau: «Sí.»
 Artur Mas i Gavarró: «Sí.»
 Àlex Masllorens i Escubós: «Sí.»
 Josep Micaló i Aliu: «Sí.»
 Jordi Miralles i Conte: «Sí.»
 Carmel Mòdol i Bresolí: «Sí.»
 Jordi Montanya i Mías: «No.»
 Maria Dolors Montserrat i Culleré: «No.»
 Mateu Montserrat i Miquel: «Sí.»
 Joan Miquel Nadal i Malé: «Sí.»
 Maria Isabel Nonell i Torras: «Sí.»
 Maria Àngels Olano i García: «No.»
 Esteve Orriols i Sendra: «Sí.»
 Maria Belén Pajares i Ribas: «No.»
 Joaquim Josep Paladella Curto: «Sí.»
 Josep Maria Pelegrí i Aixut: «Sí.»
 Carles Pellicer i Punyed: «Sí.»
 Lluís Miquel Pérez i Segura: «Sí.»
 David Pérez Ibáñez: «Sí.»
 Josep Piqué i Camps: «No.»
 Josep Poblet i Tous: «Sí.»
 Josep Pont i Sans: «Sí.»
 Carme Porta i Abad: «Sí.»
 Lluís Postigo i Garcia: «Sí.»
 Consol Prados Martínez: «Sí.»
 Felip Puig i Godes: «Sí.»
 Carles Puidomènech i Cantó: «Sí.»
 Esteve Pujol Badà: «Sí.»

Oriol Pujol i Ferrusola: «Sí.»

Alfons Quera i Carré: «Sí.»

Joan Raventós i Pujadó: «Sí.»

Lluís Miquel Recoder i Miralles: «Sí.»

Maria Glòria Renom i Vallbona: «Sí.»

Elena Ribera i Garijo: «Sí.»

Joan Ridao i Martín: «Sí.»

Rafael Luna i Vivas: «No.»

Carmen Carretero i Romay: «Sí.»

Anna Miranda i Torres: «Sí.»

Ramon Camp i Batalla: «Sí.»

Higini Clotas i Cierco: «Sí.»

Ernest Benach i Pascual: «Sí.»

(Algú diu: «Falta la Meritxell Borràs.»)

Perdó..., Meritxell Borràs i Solé: «Sí.»

El president

Si algun altre diputat no ha estat cridat...? (Pausa.)

Doncs, atès que el resultat i la majoria requerida ha estat assolida, la Proposta de Proposició de llei orgànica per la qual s'estableix l'Estatut d'autonomia de Catalunya i es deroga la Llei orgànica 4/1979, del 18 de desembre, de l'Estatut d'autonomia de Catalunya, ha estat aprovada per 120 vots a favor i 15 vots en contra.

(Aplaudiments forts i perllongats.)

El president

Passarem ara a l'explicació de vot. Té la paraula, en nom del Grup Parlamentari d'Iniciativa per Catalunya Verds - Esquerra Alternativa, l'honorable senyor Joan Saura.

El Sr. Saura i Laporta

Gràcies, senyor president. Molt honorable president de la Generalitat, consellers i conselleres, diputats i diputades, amics i amigues, és una satisfacció, millor dit, és una gran satisfacció i un gran honor intervenir en nom d'Iniciativa Verds - Esquerra Alternativa just després de l'aprovació en un dels moments més emocionants, més històrics d'aquest Parlament i també dels personals meus i del meu Grup Parlamentari.

No puc, per tant, amagar ni l'emoció ni l'alegria que en aquests moments sentim, sento, segur que compartida per vostès, segur, per milers de persones de Catalunya que, després d'un llarg procés, a vegades confós, té avui el fruit, el rendiment d'una votació positiva de l'Estatut de Catalunya; d'una emoció que tinc també en tant que conseller responsable d'impulsar des del Govern el procés de reforma estatutària, un important repte per a mi, que he afrontat amb il·lusió i amb la màxima dedicació, esperonat per la col·laboració que he rebut tant del Govern com del seu president, com del conjunt de líders i dirigents polítics.

Crec que puc dir, que ho podem dir, que avui és una de les dates més importants de la història del Parlament de Catalunya i de la història de Catalunya. Que ningú no ho dubti: avui és una de les dates més importants de la història d'aquesta cambra –que en té molta, d'història– i de Catalunya.

Avui, després de l'aprovació del Projecte d'Estatut, Catalunya té un nou horitzó. Catalunya té un horitzó esperançat. Catalunya té un horitzó il·lusionant, però també –i això és molt important– tenim un horitzó compartit. Un horitzó compartit com demostra l'àmplia votació que s'ha produït en aquests moments, però també l'àmplia percepció, sensibilitat de la societat civil catalana que vol un nou estatut.

Però val la pena dir, s'ha de dir que aquest nou Estatut és hereu de la millor tradició del catalanisme, d'una llarga tradició profundament democràtica i amb arrels populars. Però que ni aquest Estatut, ni el del 79 ni el del 32 no haurien estat possibles sense l'aportació dels homes i de les dones que, després de la derrota de 1714, van iniciar la reconstrucció cultural i política d'aquest país. No hauria estat possible sense els diferents corrents del catalanisme del segle XIX i del segle XX que han lluitat per la democràcia i pel nostre autogovern. Sense la tasca, la feina, el paper polític dels diferents presidents de la Generalitat, que han donat continuïtat institucional a la Generalitat, ja sigui en democràcia o ja sigui en dictadura: Francesc Macià, Lluís Companys, Josep Irla, Josep Tarradellas, Jordi Pujol i Pasqual Maragall.

Aquests estatuts també han estat possibles pels qui van defensar la República i l'autogovern durant la Guerra Civil. Pel moviment obrer, que va saber fer de les reivindicacions socials i de les reivindicacions nacionals una sola lluita. De l'Assemblea de Catalunya, que va impulsar les mobilitzacions unitàries que van fer possible el restabliment de la Generalitat, dels treballadors i de les treballadores que provenien d'altres indrets, d'Andalusia, d'Extremadura, de Galícia, que van lluitar pels drets nacionals i la recuperació de l'autonomia, de gent com Cipriano García, fundador de Comissions Obreres de Catalunya i diputat d'aquest Parlament.

Vull també fer referència a totes aquelles persones anònimes que, en moments difícils, en moments de la dictadura, en la nit fosca, van patir presó, tortura, exili o fins i tot van deixar la seva vida per recuperar la democràcia i les llibertats d'aquest país.

El meu Grup, vostès ho saben, és hereu del Partit Socialista Unificat de Catalunya. I em permetran que faci un especial reconeixement a les persones que van ocupar llocs de responsabilitat a la Generalitat republicana, que vull personificar en Joan Comorera, també que faig un reconeixement a les persones que van contribuir des del PSUC a la recuperació de l'autogovern, persones com Gregori López Raimundo, Antoni Gutiérrez Díaz i Rafael Ribó, persones que representen el bo i millor d'una tradició que va fer sempre bandera de la política unitària per defensar els drets nacionals de Catalunya.

Hem participat, com Iniciativa per Catalunya Verds - Esquerra Alternativa, en l'elaboració d'aquest Estatut amb el mateix sentit de responsabilitat que el PSUC ho va fer el 1979, perquè som conscients que els interessos de partit han d'estar supeditats als interessos del país.

És dia d'alegria, però també és dia d'expressar agraïments. Faré una llista llarga, perquè crec que avui podem agrair a molta gent que haguem aprovat aquest Estatut. En primer lloc, agraïment al president de la Generalitat; als consellers, que més enllà de la seva feina, de la seva acció de govern, s'han preocupat de revisar, de fer aportacions als textos estatutaris; als presidents dels diferents grups parlamentaris, hem fet tres Miravet, però ens hem vist molt –i he de dir que, personalment, crec que avui i crec que ells també ho diran, tenim una relació millor i més bona que la que teníem abans de l'aprovació de l'Estatut–; als membres de la Ponència, a les vint persones que han estat divuit mesos o dinou mesos treballant en moments difícils, però que finalment ens han portat un excel·lent text.

Als consellers Castells i Huguet, amb els quals he compartit un tema difícil: la necessitat de tenir una proposta de finançament potent des del Govern, i la necessitat que aquesta proposta potent del Govern fos consensuada amb Convergència i Unió. També a Martí Carnicer, Antoni Soy i el Cesc Baltasar, que juntament amb els consellers Castells i Huguet hem participat en el tema, en tota la qüestió del finançament. Vull també fer un agraïment especial als lletrats, Ismael Pitarch i Joan Vintró, que molt sovint els membres d'Iniciativa de la Ponència em deien que gràcies a les seves intervencions s'aconseguien superar moments de dificultat i d'*impasse* en el si de la Ponència.

Vull fer un esment especial, molt especial, a Carles Viver i Pi-Sunyer, a l'Institut d'Estudis Autònomic i a les col·laboracions que ha aconseguit. Crec que puc afirmar que la seva contribució ha estat decisiva per a aquest Estatut. I, des d'aquest punt de vista vull des d'aquí fer un reconeixement especial, molt especial, a Carles Viver i Pi-Sunyer.

També a la Direcció General de Participació Ciutadana, i al seu responsable, Quim Brugué, que han tirat endavant un procés de participació inèdit, d'innovació, que sovint ha aparegut tapat pel soroll mediàtic, però que estic segur que en el temps es prendrà consciència de la seva importància. Al conseller assessor per a l'autogovern i al seu coordinador, Miquel Caminal. I també vull fer dos reconeixements anònims: un, a molta gent, tècnics, lletrats, administratius, assessors, juristes, col·laboradors, que han fet possible que avui tinguem aquest text. Els diputats i les diputades i el Govern no haguessin pogut arribar fins aquí sense un treball anònim de centenars de persones que, durant divuit mesos o dinou mesos han treballat de forma intensa, posant il·lusió, patint, posant passió, però finalment amb bons resultats.

I també un reconeixement anònim, en aquest cas als militants d'Iniciativa i d'Esquerra Unida que fins i tot en els pitjors moments, quan semblava que no hi havia acord, et donaven suport i et deien: «endavant!», i compartien i t'ajudaven a tirar endavant aquest procés.

Finalment, en el capítol d'agraïments, vull fer esment al que han significat les aportacions de moltes entitats en aquest procés. Aquest Estatut no seria el que tenim sense l'aportació de moltes entitats. Aquest Estatut difícilment tindria un capítol de drets i deures sense la constància de Pepe Álvarez i Joan Coscubiela, sense

Comissions Obreres i sense UGT que, d'entrada, van dir que aquest Estatut havia de ser també un estatut de contribució a un país socialment avançat i que això volia dir un capítol de drets socials. I avui aquest Estatut contempla una ampliació dels drets socials i dels drets civils.

A les organitzacions empresarials, que ens han suggerit referències a l'empresa, especialment en els temes de responsabilitat social de l'empresa. Al Consell Nacional de la Joventut, amb la seva insistència que recollís transversalment les preocupacions de la joventut i que, especialment, féssim esment a l'emancipació juvenil. A les entitats de dones i a l'Institut Català de la Dona, que, tot i que és un institut governamental, han aconseguit un text, jo crec, dels millors textos, dels més avançats en aquests temes en tot Europa. Al Consell Nacional de la Gent Gran, que ha vetllat perquè quedessin clars els drets de la gent gran i el dret a l'atenció de les persones dependents.

Als col·lectius dels immigrants, que molts d'ells, sense papers, han insistit de forma molt ferma en la necessitat de competències de Catalunya en els temes de la immigració. A les organitzacions ecologistes, que ens han perseguit, ens han dit repetidament que un fil transversal d'aquest estatut havia de ser la sostenibilitat. També a la Federació de Sords, de persones sordes, que ens han fet l'aportació –i així s'ha inclòs– de la necessitat del reconeixement del llenguatge català de signes. A la Taula del Tercer Sector, de les universitats, de les cases regionals, de la Unió de Pagesos. És a dir, aquest Estatut no és només l'Estatut dels parlamentaris, dels polítics, sinó que aquest Estatut és fruit de la participació i de les aportacions de les entitats.

A part de l'agraïment, crec que avui també, des del punt de vista parlamentari, hem de fer un exercici d'humilitat. D'humilitat perquè, possiblement, aquest procés ha estat un procés excessivament llarg, un procés on sovint apareixia més allò que ens diferenciava que allò que teníem en comú.

Se'ns dirà que això és legítim, hi estic d'acord. En política és legítima la diferència, és necessària, la diferència, però, possiblement, s'ha produït una sensació de cansament en la ciutadania i possiblement en molts moments s'ha tapat allò que era essencial de l'Estatut. El que era essencial de l'Estatut no era el debat o la picabaralla entre els polítics, sinó que el que és essencial en l'Estatut és col·locar, en el bell mig de l'explicació de la proposta de l'Estatut, que l'objectiu darrer, el darrer de l'Estatut, és que les persones visquin millor a Catalunya. Allò que alguna vegada somreia, que la gent pugui ser més feliç. Volem un estatut a Catalunya perquè la gent, des del punt de vista del reconeixement de la seva identitat col·lectiva, de la seva identitat nacional, dels seus drets socials, pugui ser més feliç a Catalunya.

I quan dic que hem de ser humils hem de reconèixer que en molts moments el vincle entre l'Estatut i la societat s'ha diluït, i això no ha passat perquè a la gent no li interessi l'Estatut. La majoria de les persones de Catalunya volen un nou estatut, volen més autogovern i volen un finançament. Això ha passat perquè en molts moments jo crec que no ho hem fet prou bé.

I crec que avui tenim l'oportunitat, a partir d'avui, de capgirar aquesta situació. L'alegria, la felicitat, la satisfacció de l'aprovació, ens han de permetre encarar el repte de capgirar aquesta percepció social. Tenim l'oportunitat i tenim la responsabilitat de refer els vincles amb la ciutadania, d'explicar que l'Estatut vol dir el reconeixement de Catalunya com a nació, la igualtat jurídica del català amb el castellà, una nova relació amb l'Estat, però que vol dir també competències i finançament perquè les polítiques d'habitatge, les polítiques de sanitat, les polítiques d'educació, les polítiques del sistema ferroviari puguin ser més eficaces i puguem fer d'aquest país un país de progrés i avançat.

I, per tant, amigues i amics, crec que és necessari, a partir de la satisfacció que tenim d'haver superat diferències i de l'orgull que tenim d'haver estat capaços d'encarar una oportunitat històrica, d'explicar que el que hem de fer i el que hem d'explicar és que aquest Estatut respon a la vida quotidiana de les persones.

No cal que expliqui el sentit del nostre vot, hem votat que sí. Però, en tot cas, els vull dir que el nostre «sí» no és un «sí» incòmode, no és un «sí» perquè no hi ha més remei, no és un «sí, però»... no és un «sí» dubtós. El nostre «sí» és un «sí» clar, el nostre «sí» és un «sí» convençut, és un «sí» esperançat, és un «sí» en majúscules. El «sí» del nostre Grup Parlamentari en aquest Estatut és un «sí» en majúscules, que ha de permetre obrir un projecte d'una nova etapa política i històrica a Catalunya.

Simplificant, si hagués d'explicar, darrera del text d'Estatut, què hi ha?, la resposta seria: «Estem davant d'un doble pacte». L'Estatut significa, en primer lloc, un pacte entre els ciutadans i les ciutadanes de Catalunya. En l'Estatut hem fet una aposta per contribuir a definir un model de país avançat en el segle XXI. I ens hem posat d'acord. Ens hem posat d'acord que volem un país amb drets socials, i ens hem posat d'acord que volem un país amb un poder d'autogovern important per donar resposta als reptes que avui té Catalunya davant.

I, per tant, abans que res, l'Estatut és el pacte que fem avui i aquí i que representa el pacte important de la societat catalana per donar resposta als nostres reptes. I l'Estatut és també un doble pacte. És un pacte amb l'Estat, és un pacte amb l'Estat dient que volem un reconeixement nacional de Catalunya, que volem una redistribució del poder polític més favorable a Catalunya, que volem un finançament just, que volem redefinir les relacions amb l'Estat i les relacions amb la Unió Europea.

Per tant, l'Estatut té aquest doble sentit, aquest doble significat de pacte. Pacte entre nosaltres, de resposta a les preocupacions, als problemes i als reptes de la ciutadania, d'allò que possiblement Manuel Vázquez Montalbán diria que estem fent un estatut «para la nación real». L'Estatut que fem és un estatut «para la nación real», que deia ell, «la nación real». I, en segon lloc, és la voluntat de pactar amb l'Estat des d'una altra perspectiva i des d'unes altres condicions on la bilateralitat prengui força en aquest procés.

Dintre de poques setmanes començarem el següent pas: la tramitació de l'Estatut a les Corts. Crec que ningú

caurà en la temptació, en aquests dies, de dir que estem davant d'un estatut de mínims, que estem davant d'un estatut per anar fent, que estem davant d'un estatut que agradi a Madrid, que estem davant d'un estatut pitjor que el del 79. L'Estatut que tenim no és una reforma menor de l'autogovern, no és una continuïtat del que tenim. L'Estatut que hem aprovat avui significa un salt endavant històric per a Catalunya. Si m'ho permeten, fins i tot m'atreveixo a dir que és un estatut, avui, en el marc polític de l'Estat, un estatut de màxims. És un estatut de màxims.

I això vol dir el següent: que el nostre Estatut planteja un repte democràtic important al Govern central i a les Corts, un repte democràtic important, que és el següent: el reconeixement de la plurinacionalitat de l'Estat espanyol, en primer lloc, i el desenvolupament real i a fons de l'autogovern en una perspectiva federal. Aquest és el repte que llancem avui al Govern central i a les Corts. No estem fent un retoc petit: estem plantejant un repte de reconeixement real de la plurinacionalitat de l'Estat espanyol i estem llençant un repte democràtic, en definitiva, de desenvolupar l'autogovern des d'una perspectiva federal.

Els propers mesos no seran fàcils. Segur que aquesta alegria d'avui donarà pas, dintre d'uns quants dies, a dificultats. De ben segur que tindrem acusacions de tota mena, des de determinats sectors de l'Estat espanyol. I, per tant, jo crec que una qüestió fonamental és que Catalunya siguem capaços de fer una batalla, de llançar una batalla d'idees, fonamentada en una veritable cultura federal de l'Estat.

Que quedi molt clar que una cultura federal vol dir diversitat, vol dir negociació i vol dir pacte. I això és allò que hem d'explicar. Volem explicar claríssimament que el nostre projecte significa una voluntat claríssima de negociació des de la diversitat i des del reconeixement de Catalunya, i, evidentment, des del pacte per resoldre els conflictes. I hauré d'explicar molt, i crec que ho hauré d'explicar molt, que l'Estatut no és una amenaça per a ningú. El nostre autogovern mai ha estat una amenaça per a ningú. Les amenaces les hem patit nosaltres. Nosaltres no hem amenaçat mai ningú. I, per tant, l'Estatut que hem aprovat no és una amenaça per a ningú. És una oportunitat històrica per a Catalunya, però també és una oportunitat històrica per a l'Estat per modernitzar el model d'estat.

I, en aquesta perspectiva de tramitació a les Corts, crec que hi han tres condicions o elements fonamentals que des de Catalunya els partits polítics hem d'impulsar.

Primera, la unitat. Quan hem anat units a Madrid, les coses han funcionat; quan hem anat dividits, les coses no han funcionat. Jo, per tant, crec que la votació d'aquest matí expressa claríssimament un gran acord polític que permet una gran unitat en aquest Parlament, que serà absolutament imprescindible a Madrid, en el Congrés dels Diputats.

La segona, la necessitat que mitjançant aquest procés de participació, d'explicació de l'Estatut en la vida quotidiana, hi hagi una mobilització ciutadana de suport i de recolzament a la negociació que s'haurà de fer a Madrid.

I, en tercer lloc, la necessitat de buscar complicitats a l'Estat. A l'Estat també hi ha molts sectors que es poden sentir atrets, representats, sensibles a les aportacions del model polític que avui representa aquest Estatut.

Per acabar, senyores i senyors diputats, vull recordar que, com he dit al començament, avui no estaríem aquí si no fos per moltes coses: per la història de Catalunya, per l'autogovern, pels diversos estatuts, pels anteriors governs en aquests vint-i-quatre anys. L'altre dia ho va dir el senyor Iceta, i jo ho vull dir: crec que el paper de Convergència i Unió, i, en concret, del president de la Generalitat, senyor Jordi Pujol, ha estat també importantíssim, decisiu, a l'hora de fer aquest Estatut. Per tant, cal un reconeixement explícit. Des de la diferència en qüestions polítiques concretes, però des de la valoració global que l'autogovern fort que tenim i que el pas que avui fem no l'hauríem pogut fer sense aquests vint-i-tres o vint-i-quatre anys d'existència d'un autogovern potent.

Però vull recordar que possiblement avui no parlaríem d'això si no s'hagués produït un canvi polític a Catalunya. Dic «possiblement». Possiblement, si no s'hagués produït un canvi polític a Catalunya, avui no tindríem un projecte d'Estatut com el que tenim, perquè el Govern catalanista i d'esquerres va fer de l'objectiu d'aconseguir un nou estatut un eix central –un eix central– de la seva legislatura i de la seva acció de Govern. I no parlaríem de la possibilitat d'un nou estatut si a Madrid també no s'hagués produït un canvi polític. És a dir, el canvi polític a Catalunya i el canvi polític a Madrid, i la majoria progressista en el Congrés dels Diputats que en aquests moments hi ha, permet parlar d'oportunitat històrica. Aquesta és l'oportunitat que, de cap de les maneres, podem perdre. Els catalans sabem el que volem: no volem ser un país de perdedors. Hem perdut masses vegades, moltes vegades. No volem perdre més. Podem guanyar –podem guanyar–, i estic convençut que podem guanyar.

I aquests dies tothom ha citat Francesc Macià, i jo també vull acabar citant Francesc Macià quan deia que «per damunt dels partits, per damunt dels egoismes, per damunt de totes les lluites, l'Estatut de Catalunya».

Senyores i senyors, visca l'Estatut de Catalunya!

(Aplaudiments.)

El president

Té la paraula, en nom del Grup Parlamentari del Partit Popular de Catalunya, l'excel·lentíssim senyor Josep Piqué.

El Sr. Piqué i Camps

Moltes gràcies. Molt honorable president del Parlament, molt honorable president de la Generalitat, senyores i senyors diputats, jo sóc molt conscient que avui el meu paper no és, precisament, un paper fàcil. Haig de justificar la votació en contra, de l'únic grup parlamentari que ho ha fet, al que avui s'ha aprovat, que vull recordar, i aquest és un fil conductor que seguirà durant tota la meua intervenció, és una proposició de llei a presentar davant del Congrés dels Diputats. Sé, per tant, hi insisteixo, que no és..., un paper galdós,

però el faig des del sentit de la responsabilitat i intentant transmetre a aquesta cambra i, a través d'aquesta, a tots els ciutadans i ciutadanes de Catalunya el perquè nosaltres aparentment diem que «no» a una cosa que, en principi, la resta de la cambra veu com a positiva. I, per tant, ho voldria fer a partir de determinades afirmacions, afirmacions en positiu.

Jo tinc l'honor de presidir la meua força política a Catalunya, el Partit Popular de Catalunya, i l'honor de presidir el meu Grup Parlamentari. I els puc assegurar amb tota rotunditat que desitgem millorar i ampliar, i treballem i treballarem per això, l'autogovern de Catalunya pensant en els interessos dels ciutadans. I ho volem fer sempre des d'aquesta perspectiva. No veiem el canvi en l'autogovern per redistribuir el poder polític afeblint una determinada instància de poder en favor d'una altra. Això és un plantejament estrictament nacionalista. Nosaltres volem fer plantejaments pensant en la gent, pensant en les persones, buscant aquells canvis que poden servir perquè les persones puguin abordar els seus problemes, afrontar les seves inquietuds i tenir les seves aspiracions de la millor manera possible.

Per això, nosaltres sempre hem considerat que un estatut i una reforma estatutària s'ha de veure com el que és: un instrument, un instrument jurídic per després poder abordar els autèntics objectius polítics que han de fer millorar les condicions de vida dels ciutadans i de les ciutadanes.

I, aquí, el que s'ha fet en aquesta cambra és, precisament, tergiversar aquesta realitat, que per mi és indiscutible, i convertir l'Estatut d'autonomia, un estatut de bell nou, en un objectiu polític en si mateix per intentar canviar la naturalesa d'això que en diem «l'estat de les autonomies» i, per tant, la substància del pacte constitucional del 78, que ha donat lloc a un magnífic estatut, que és l'encara vigent, que és l'Estatut de l'any 79.

I s'ha fet així –i creguin-me, creguin-me, que ho dic amb pesar– perquè no hi ha demanda social de nou estatut. Aquest és un plantejament que s'ha fet estrictament des de la política i des dels interessos estrictament polítics –estricteament polítics.

Però és cert que un cop s'ha posat en marxa el procés hi havia una possibilitat de redreçar-lo i de reconvertir aquest procés que es va iniciar per interessos estrictament polítics en un instrument a favor dels ciutadans i de reformar les nostres institucions pensant en els nous reptes, en les noves circumstàncies.

Jo crec que és intel·lectualment indiscutible –intel·lectualment indiscutible– que en aquests vint-i-sis, vint-i-set, anys des de l'aprovació de la Constitució i de l'Estatut han passat moltes coses que ni els constituents ni els estatuts podien preveure. I, per tant, té tot el sentit del món adaptar les nostres institucions a coses que no podíem ni tan sols pensar-les a finals dels anys setanta: la construcció europea i el nostre protagonisme dins; la immigració, un país que era, en general, d'emigrants; les noves tecnologies de la informació i les comunicacions; el nou panorama audiovisual; la integració dels mercats, i particularment dels mercats financers i del mercat laboral. Totes aquestes coses requereixen un esforç d'adaptació institucional pensant en els proble-

mes de la gent, no pensant només a redistribuir el poder polític a favor d'una instància administrativa, perquè, en el rerefons, el que es vol és modificar la naturalesa de l'Estat.

Per això, nosaltres, lamentablement, després d'haver participat positivament i constructivament en el si de la Ponència, en el si de la Comissió, no els hem pogut acompanyar en un procés que busca uns altres objectius que nosaltres interpretem que no són els que realment interessin a les persones.

Bé, en qualsevol cas, és un procés que ha durat més d'un any i mig. El conseller Saura deia, encertadament, que això ha estat massa, ha estat massa temps. I crec que tots hem de ser conscients, els que han votat que «sí» i els que hem votat que «no», que els ciutadans han anat assistint cada vegada amb més perplexitat, amb més distància, amb més allunyament, i sovint amb més irritació, a això que es feia i que no entenien perquè es feia d'aquesta manera. Ha arribat un moment que el debat s'ha perdut en termes socials. I se sap que s'ha discutit de determinades coses, que es feien uns esforços per arribar a uns acords entre forces polítiques, però el desinterès de la ciutadania respecte al continguts concrets de l'Estatut em sembla que és una realitat indiscutible.

I això és una responsabilitat de tots, també nostra, també del meu Grup Parlamentari, també de la meua força política, contribuir perquè aquest allunyament, aquest divorci que hi ha en aquests moments entre el debat que hi ha a la societat i el debat que tenim els polítics, disminueixi en favor del prestigi de les nostres institucions i de la seva capacitat de donar resposta als problemes.

Ja gairebé fa dos anys de les eleccions. Durant aquest temps se'ns ha dit massa vegades: «Quan tinguem l'Estatut ja farem les polítiques que el país necessita.» Ara queden encara molts mesos per davant, molts mesos abans que això no s'aprovi. No tornin a dir-ho, això. Governin, els que tenen la responsabilitat de governar. Els que tenim la responsabilitat de fer oposició seguirem fent oposició. Però facin coses. A la retina dels ciutadans –a la retina dels ciutadans– el que queda és... Vostès s'han passat dos anys discutint una cosa que només els interessa a vostès, i, en canvi, a la retina dels ciutadans també queda que es van ensorrar el Carmel –que es va ensorrar el Carmel. (*Remor de veus.*) I... Sí, ja sé que a vostès no els agrada recordar-ho, ja ho sé, i, a més, recordo molt bé que els mateixos que avui han pactat aquesta Proposició de Llei són els que van pactar tirar terra sobre aquest assumpte, també me'n recordo perfectament, d'això. (*Remor de veus.*)

Segona cosa, segona afirmació: nosaltres també tenim un enorme interès a millorar el finançament de la Generalitat, perquè és la instància administrativa que presta els serveis públics essencials als ciutadans. I, per tant, com més recursos pugui tenir, sempre que es gestionin de manera eficaç, millor per a tots.

Però aquí els faria un prec –un prec–, perquè avui he vist molts titulars i moltes expressions que utilitzaven el futur: «Catalunya tindrà», «Catalunya gaudirà», «Catalunya cobrarà»... Els demano un favor pensant en els ciutadans, favor que, si m'ho permeten, i perdonin la

petulància, voldria estendre també als mitjans de comunicació: utilitzin el condicional, per favor –per favor. Catalunya tindria..., si s'aproves aquesta Proposició de Llei en els termes en què està, perquè no sigui que després haguem d'explicar que allò que semblava ja peix al cove resulta que hi hem de dir que «no». Utilitzin, per favor, el condicional, per un motiu d'elemental prudència –d'elemental prudència–, perquè tots vostès, en el seu fur intern –permetin-m'ho, perquè també és una petulància saber el que més o menys poden tenir vostès en el seu fur intern–, intueixo que tots vostès saben que si en algun moment tenim una llei orgànica aprovada per les Corts després de ser ratificada pel Parlament de Catalunya, en molts i molts punts –particularment en el que han dedicat tantes hores en aquests darrers temps, el del finançament– probablement serà diferent d'allò que avui s'ha aprovat –serà diferent. I tots vostès ho saben, i és bo que no traslladem determinades expectatives als ciutadans que després es podran veure frustrades. No crec que sigui una manera responsable de fer política.

I, per tant, els demano que no caiguin en el que, a mi, m'ha semblat que ha passat aquests dies, i, per favor, no se m'ofenguin: que no caiguin en l'autisme polític, que és allò de pensar que, bé, aquest és un tema que hem de resoldre nosaltres sols, com si la resta del món no existís, com si, al final, això no s'hagués de negociar, de pactar i de transaccionar, amb molts actors en presència –molts– i amb molts interessos en presència, molt forts i molt potents, i tan legítims com ho poden ser els nostres –tan legítims. Aquests dies que en alguns moments s'han fet servir els símls esportius, no?, de partits de futbol, de vegades m'ha fet la impressió que veia un espectacle d'aficionats d'un determinat club de futbol que abans de començar el partit comencen a parlar entusiàsticament de la seguretat que aquest any la lliga la guanyarà el nostre equip. Però, és clar, després s'han de jugar els partits, i resulta que els altres juguen, i alguns corren molt i en saben molt –i en saben molt. Per tant, per favor, no caiguem en l'autisme polític de pensar que un cop s'arriba a un acord aquí, que és molt fàcil... Ha estat molt difícil, però és relativament senzill, perquè, bé, entre uns màxims i uns supermàxims, doncs, ens quedem amb uns hipermàxims. Però, després, això ha d'anar allà on ha d'anar i s'ha de discutir on s'ha de discutir, i tots n'hauríem de ser plenament conscients, els ciutadans en primer terme, i crec que tenim l'obligació de dir-los-ho.

Tercera afirmació –tercera afirmació– del nostre Grup Parlamentari, de la força política que represento: nosaltres volem enfortir, no afeblir, enfortir, els vincles i els lligams de Catalunya amb el conjunt d'Espanya. Enfortir. Nosaltres no identifiquem, ni ho farem mai, com massa sovint, des del meu punt de vista, se sent aquí, Espanya amb l'Estat. L'Estat és l'estructura politicoadministrativa que actua sobre un territori, però Espanya no és l'Estat, Espanya és la gent, els ciutadans espanyols, les ciutadanes, els pobles, les terres, els sentiments, els sentiments entrecreuats, sentiments entrecreuats com els que tenim una gran part dels ciutadans de Catalunya, de perfecta compatibilitat entre la voluntat i el sentiment de ser català i de ser espanyol, i que no hi veuen cap contradicció, i massa sovint, repeteixo,

fa la impressió que per a alguns, per poder ser més català o millor català, o català en plena potència, doncs, ha de ser menys espanyol. Doncs jo els dic que nosaltres aquest sentiment no el compartim, però tinguin en compte –tinguin en compte– que molts i molts ciutadans de Catalunya –i no parlo només dels que ens poden atorgar el seu vot al Partit Popular, sinó a altres forces polítiques molt importants presents en aquesta cambra– tenen exactament aquest sentiment, i en aquest sentiment hem de ser molt sensibles, perquè sinó anirem allunyant les institucions dels ciutadans i farem que molts ciutadans no se sentin identificats amb les institucions d'autogovern perquè utilitzen un llenguatge i uns sentiments que no són els seus.

Per això, bé, nosaltres, entre altres coses, hem votat que no, perquè ahir era molt clar arran de les intervencions... i abans-d'ahir, arran de les intervencions dels diferents portaveus parlamentaris. Al darrere, què hi ha? Doncs hi ha una voluntat d'allunyar, fins i tot des del punt de vista sentimental, emocional, Catalunya de la resta d'Espanya. Jo puc entendre molt bé que això respongui a plantejaments legítims i explícits de forces polítiques que fan d'aquest objectiu un objectiu explícit, partits que es proclamen independentistes o partits que es proclamen nacionalistes, però amb plantejaments mai se sap al final quin és l'horitzó final, amb plantejaments que busquen aquest allunyament i aquest distanciament entre Catalunya i la resta d'Espanya, però em costa molt més de comprendre que altres forces polítiques que comparteixen un projecte polític per al conjunt d'Espanya entrin a jugar aquest joc, i, per tant, vostès ja saben perfectament a qui m'estic referint i crec que aquesta és una cosa que hauria de ser motiu de reflexió.

Perquè ara pot passar una altra cosa, i és que tot això que s'aprova avui aquí, avui serà un dia de soflames patriòtiques i de grans aplaudiments i... perfecte, jo no faré res més que aquesta intervenció... aquesta intervenció ja sé que els pot amargar una miqueta el dia, no faré res –no faré res més–, (*remor de veus*) no, però tinguin en compte el següent, i és: que si es transmet a la ciutadania que es té allò que encara no es té i després no es pot aconseguir, el que hauré fet entre tots –uns ho busquen, però altres no haurien de buscar-ho–, el que hauré fet entre tots és alimentar el discurs victimista i reivindicatiu del nacionalisme català per als propers vint-i-cinc, en lloc de contribuir al que teòricament es busca, que és cohesionar encara més això que en diem l'Espanya plural i donar solució a la relació entre Catalunya i el conjunt d'Espanya.

Quart punt, una altra afirmació, que no probablement tothom comparteix, almenys en els mateixos termes que nosaltres. Nosaltres som uns clars defensors, nítids defensors de la Constitució, del pacte constitucional del 78 que va donar lloc al bon Estatut del 79, i som uns grans defensors de l'esperit de la Transició. Aquests dies he sentit –aquests dies he sentit: «Oh!, és que allò es va fer en unes circumstàncies que han obert un període de baixa qualitat democràtica.» Doncs, jo ho nego. Què vol dir baixa qualitat democràtica? Si Espanya i Catalunya a dins han fet el salt més important des del punt de vista de llibertat i des del punt de vista de prosperitat que ha fet mai, i des del punt de vista de

projecció internacional que ha fet mai en tota la seva història contemporània. Què vol dir democràcia de baixa qualitat? Ens ha anat molt bé i ens va molt bé, i per això hem d'anar molt en compte de modificar les condicions que ens han permès anar molt bé. I això vol dir una altra cosa, i és que, bé, aquests dies ho hem sentit, no?, això és un nou estatut, això obre una nova etapa, això sacseja l'arquitectura institucional del país, no? Reconeixement de part, però hi ha una cosa que em sembla obvia i evident: la Constitució es pot reformar, òbviament, però a través dels procediments que fixa la Constitució. Ara, si volem alterar l'esperit, la columna vertebral de la Constitució a través de les reformes estatutàries, jo crec que estem seguint un camí absolutament erroni.

Cinquè punt, que ja no és una afirmació sinó un dubte seriós –seriós–, argumentat, i és respecte a la constitucionalitat de molts punts, que després de l'esforç que s'ha fet, i ho reconec, i particularment després del Dictamen del Consell Consultiu que s'ha fet, i ho reconec, encara queden molts punts de dubtosa constitucionalitat. I si algú en té dubtes, i d'alguna manera, doncs, veu com una tasca feixuga llegir-se els dos-cents i escaig d'articles més les disposicions addicionals, etcètera, perquè això, clar!, llegir-se tres-cents folis d'un text jurídic –que ara en parlaré de seguida–, això sempre és una cosa carregosa, que es llegeixi el preàmbul que es va aprovar ahir, pràcticament en segons de coneixement per part de la immensa majoria de diputats d'aquesta cambra. Llegeixin el preàmbul i veuran que, jo no sé per on agafar-lo des del punt de vista de la seva adequació a la Constitució. Un preàmbul que diu a Espanya què és, i diu a Espanya que és una altra cosa que allò que la Constitució espanyola diu. Formidable –formidable! A veure com ho veuen vostès això.

Sisè punt, a més a més, ho ha dit molt bé el conseller Saura, que des de la seva perspectiva política, de partit, en aquest cas, de força política absolutament legítima, doncs, troba que és una de les grans aportacions de l'Estatut, però és que aquest Estatut no només defineix l'arquitectura institucional del país, amb dubtes de constitucionalitat o amb dubtes respecte a les segones intencions que hi ha darrere, sinó que també defineix, efectivament, un model de societat, un model de societat que és el de vostès, i a mi em sembla molt bé que vostès tinguin un model de societat, nosaltres en tenim un altre, i molts ciutadans d'aquest país que no els voten a vostès tenen un altre model de societat.

I, aleshores, què en fem de les institucions? Un referent només per als que comparteixen el model de societat dels que governen? Jo crec que un estatut ha de ser neutral des del punt de vista de les opcions ideològiques, ha de permetre el lliure joc de les diferents alternances de poder, ha de permetre que qualsevol partit que pugui guanyar les eleccions pugui després exercir el seu programa sense veure's constret pel propi Estatut. I aquí, permetin-me que els digui: puc comprendre que els membres de les forces polítiques que donen suport al tripartit hagin fet el que han fet, respon a la seva ideologia i al seu plantejament polític; em costa molt més d'entendre que l'altra força política de la cambra que està a l'oposició, que no comparteix el model de societat –clarament no el comparteix– de les

forces del tripartit, en canvi, hagi assumit un capítol de drets i deures profundament intervencionista, profundament intervencionista, i també, de vegades, profundament ofensiu respecte a valors de molts i molts ciutadans.

Hem vist aquest debat sobre l'educació que es va produir ahir, o la negociació. Bé, al final, el text que ha quedat és difícilment interpretable. Estaran vostès d'acord amb mi que com que és una transacció, doncs, és difícilment interpretable, però alguna cosa s'ha avançat i crec que amb la bona direcció, per això nosaltres varem votar que sí a aquesta qüestió –varem votar que sí. Ara, si vostès es llegeixen atentament l'articulat de drets i deures veuran que, o jo no sé llegir bé, o es recull –i és legítim que molta gent ho vulgui, però també hem de saber que hi ha molta gent que n'és contrària– el dret a l'avortament lliure o es recull el dret a l'eutanàsia activa. Mirin-s'ho bé –mirin-s'ho bé. I, per tant, nosaltres és obvi que volem respectar les creences de moltíssima gent i aquest tema no l'hauríem posat mai, ni en un sentit ni en un altre en un estatut; el que és més difícilment comprensible és que, en canvi, sí que ho hagin fet.

Segueixo, senyor president. Parlo de model de societat, però m'agradaria també parlar d'una altra cosa, que és de model econòmic, de model productiu –de model productiu. Hem estat gairebé dos anys parlant de l'Estatut, el senyor Saura recordava, fins i tot, diu: bé, alguns em somriuen, no?, hem parlat del dret de la felicitat, el dret a la contemplació igualitària del paisatge, (*rialles*) molt bé, que també hi és, també hi és, en condicions d'igualtat, eh? –condicions d'igualtat– Bé, això està bé, però, mentrestant –mentrestant– cada dia que agafem els mitjans de comunicació, i cada dia en un lloc o un altre, en un sector o en un altre hi ha una deslocalització industrial. Cada dia llegim quins són els efectes de la globalització en termes, per exemple, de l'allau d'importacions d'origen xinès o del sud-est asiàtic, o de la conca del Pacífic, en general, i que afecten profundament la nostra estructura productiva, cada dia, i davant de tot això, davant del fenomen de la globalització, davant de la necessitat de continuar tenint un model productiu que sigui competitiu i que pugui generar treball, que pugui fer front, per tant, a les deslocalitzacions, que pugui fer front a la competència derivada dels altres països emergents o de les noves tecnologies, derivada de la integració dels mercats financers.

El món és un únic món, i sabem en temps real què passa a tot arreu, i el que pugui passar a la conca del Pacífic ara ens afecta immediatament a nosaltres. La immigració, els fluxos migratoris..., quina és la resposta que dóna aquest Estatut? Més intervenció pública, més controls, més entrebancs burocràtics, més obstacles. I, per tot això, per totes aquestes raons que els he exposat, nosaltres justifiquem el nostre vot negatiu.

No és un vot negatiu a la millora de l'autogovern, ni a la millora del finançament, ni a la millora de la cohesió, ni a la millora de la integració de la nostra societat, al contrari, és un vot negatiu perquè pensem que a través d'aquest Estatut –a través d'aquest Estatut– moltes de les coses que realment necessita Catalunya i els seus ciutadans no es podran assolir, sinó que es convertiran en un obstacle.

L'altre dia em vaig trobar una persona que no té res a veure amb la política i em va dir: «Escolti'm, jo no entenc massa bé què estan fent, no?, però tinc una intuïció, tinc una impressió. En un moment en què el que hem de fer és obrir les portes, tinc la impressió que vostès en les estan tancant, com a societat i com a país.» No és un argument d'autoritat, però és una reflexió –és una reflexió–, i si llegeixen bé l'Estatut, clar!, i sinó no poden sortir dos-cents i escaig articles de dues pàgines cada article, no? Quan hi ha una escletxa per intervenir, allà hi som; quan es pot posar un control addicional, allà hi som; quan es pot posar una inspecció addicional, vinga!

Bé, jo els demanaria que també hi hagués una reflexió sobre les necessitats reals d'un país que està en el segle XXI, que està en la globalització, que està en la integració dels mercats i que, per tant, ha de mirar cap enfora i no tancar-se cap endins.

Bé, senyor president, vaig acabant. Abans els he fet un prec, no?, que utilitzin el condicional, els hi voldria reiterar –els hi voldria reiterar: fem tots plegats un exercici de prudència i de realisme i expliquem la veritat i els seus condicionants, i els seus límits als ciutadans. No caiguem, hi insisteixo, en l'autisme polític. Aquí s'ha citat moltes vegades el president Macià, jo no el citaré directament, no faré una cita del president Macià, però recordaré una circumstància del president Macià. El president Macià, quan es va aprovar l'Estatut de Núria, després, efectivament, d'haver proclamat la República Catalana dins la Federació Ibèrica i després d'haver rebobinat i haver acceptat la Generalitat i haver acceptat fer un estatut d'autonomia i es fa l'Estatut de Núria l'any 32, i es confirma pel poble de Catalunya, després d'aprovar-lo aquí, i després va a les Corts i surt un estatut molt diferent, diguem-ne, amb la terminologia habitual, molt rebaixat..., el president Macià. Per tant, recordem els antecedents històrics, no sigui que cometem ara novament un error.

I l'últim comentari. En tot cas i en qualsevol cas, i en qualsevol circumstància, més enllà d'aquestes profundes discrepàncies que els estic expressant respecte al que s'ha fet en aquesta cambra avui i en els darrers divuit o dinou mesos, comptin sempre, en tot cas, amb la nostra aportació, la meva personal i la del meu Grup Parlamentari, aportacions que sempre seran serenes, fonamentades i argumentades perquè Catalunya cada dia vagi millor, prosperi, pugui mirar el futur i ho faci contribuint des del Govern, governant, i des de l'oposició, fixant els límits que ha de tenir qualsevol govern.

Moltes gràcies, senyores i senyors diputats.

(Alguns aplaudiments en un sector de l'hemicicle.)

El president

Té la paraula, en nom del Grup Parlamentari d'Esquerra Republicana de Catalunya, l'honorable senyor Josep Lluís Carod-Rovira.

El Sr. Carod-Rovira

Senyor president, senyores i senyors diputats, tot va bé si acaba bé, i això ha acabat bé; ha costat massa, ha durat massa, hem cansat massa, però hem aconseguit el

que volíem: un acord nacional majoritari a favor de fer un pas institucional endavant. Hem de reconèixer, però, que no ho hem fet prou bé durant el llarg procés de debat de l'Estatut, per més que el final sigui feliç. Potser hem exagerat massa l'escenificació de les desavinences i no sempre hem encertat el to, l'estil i les formes. Potser no ens hem explicat prou bé i no hem sabut connectar l'Estatut amb la quotidianitat de la gent. Potser hem aparegut desconnectats que allò que fèiem era perquè la gent visqués millor i que un nou estatut sí que tenia a veure amb el rebut de la llum, amb l'escola de la canalla o amb l'atenció a la gent gran. No sempre ho hem fet bé, ho hem mediatitzat excessivament. Hi tenim responsabilitat, però també una mica hi tenen la seva responsabilitat els mateixos mitjans de comunicació. Però al final ha sortit bé: la gent ens reclamava país i no partits; la gent volia Catalunya i no sigles; la gent, el poble català, esperava unitat com a poble i no individualitats; ha costat, però al final ha tingut, Catalunya, país i poble.

No hi hauria aquesta solemnitat en aquesta cambra, ni aquesta expectació a la societat catalana, ni aquesta reacció de la reacció en alguns punts de la geografia peninsular, si fóssim aquí avui reunits per aprovar només una simple proposició de llei. Ja som grans. Sabem què estem fent avui aquí. Sabem que vostè, senyor president de la Generalitat, no és un president més d'una comunitat autònoma més: vostè és el president número cent vint-i-set d'una institució nacional amb sis-cents cinquanta anys d'història. No som una autonomia més.

Tenim una història nacional de regularitat institucional, i, com que la tenim, l'exhibim. Abans que vostè hi havia el president Pujol, i el president Tarradellas, i el president Irla, i el president Companys, i el president Macià... I així fins al primer. Van perdre, en el seu moment, el poder polític per la força de les armes, però sempre ha existit la voluntat col·lectiva de recuperar-lo per la força de la voluntat. No som una improvisació, ni un caprici, ni un invent. Ja existíem abans d'aquest Estatut i d'aquesta Constitució i continuarem existint després d'aquests. Tenim història i tenim voluntat. Només així s'explica que algú arribat de França, després de quaranta anys, de nom Josep Tarradellas, entrés un dia a la Casa dels Canonges i s'hi quedés.

Som una nació perquè ho volem ser, i molta gent ha patit al llarg de la història per defensar-ho. Per nosaltres, per la gent d'Esquerra Republicana, aquesta nació és la nació del territori de llengua catalana i ha arribat tan lluny com lluny vulgui arribar la voluntat lliure dels seus habitants. Avui, la nació catalana, parlant per boca de la majoria immensíssima dels seus representants –nosaltres–, ha dit que era nació, i això té una força democràtica irrefutable. La nostra única arma és l'arma de la democràcia.

De fet, potser no calia anar tan a prop. Podíem haver anat al començament, una instrucció secreta en el marc dels decrets de Nova Planta, aquella que parla que *se consiga el efecto sin que se note el cuidado* ja ho tenia clar, quan deien: *el genio de la nación, como el de los catalanes, es tenaz, altivo y amante de las cosas de su país*.

Tenia raó. Venim, doncs, d'una tradició històrica, som una nació amb història. Ja l'any 1918 hi va haver la gran campanya per l'autonomia política: la campanya empesa per la Mancomunitat de Catalunya i el conjunt dels ajuntaments del país, que va acabar culminant lamentablement amb la retirada dels parlamentaris catalans, de dretes i d'esquerreres, del Congrés dels Diputats.

La Mancomunitat va aprovar un text d'Estatut d'autonomia de Catalunya, el gener del 1919, amb el suport de la unanimitat dels municipis de Catalunya. I després hi ha l'Estatut que coneixem, el del 79. Però entremig n'hi ha un altre, el de 1931. Va ser, aquest, un estatut aprovat en referèndum el diumenge 2 d'agost de 1931; amb un preàmbul on es reconeixia el nostre dret com a poble a l'autodeterminació, plebiscitat pels ajuntaments de Catalunya. La minoria catalana parlamentària, formant un sol grup, va ser dirigida per Lluís Companys, afusellat vuit anys més tard.

Hi havia, en aquesta minoria parlamentària, Amadeu Hurtado, que deia: «No ha dit Catalunya quina era la seva voluntat? Doncs, les Corts constituents l'únic que poden fer és aprovar-la i registrar-la, que al cap i a la fi ens donen el que és nostre. D'elles depèn que ens ho donin, i si no ens ho donen és que ens ho prenen.»

Hi havia Carrasco i Formiguera, que deia: «És el poble de Catalunya el que té reconegut a la Constitució el dret de manifestar la seva voluntat, i vosaltres teniu reconegut, també a la Constitució, el dret de discutir si aquesta voluntat és o no compatible amb la Constitució.» I res més.

Hi havia Humbert Torres, que deia: «Catalunya no demana res en el seu Estatut que no sigui estrictament just. Demana moltíssim menys i s'accontenta plenament amb una mica menys del que va perdre contra la seva pròpia voluntat.»

Hi havia Joan Estelrich, que deia: «Si al senyor president del Consell de Ministres no l'espanta la paraula, encara menys ens espanta a nosaltres. Nosaltres proclamem que som nació.»

Hi havia Rafael Campalans, que deia: «És que els catalans us volen imposar la seva llengua, us volen imposar el seu dret? No, perquè hi ha un sentit liberal que ens ho veta. Doncs, si nosaltres no ho volem fer, per què ho voleu fer vosaltres?»

A Madrid manaven aleshores partits amics, però la retallada de l'Estatut de Núria va ser colossal. Va caler la intervenció històrica del president Azaña per convèncer, sobretot als seus, perquè el text fos aprovat. Em limito només a recordar la història.

És la quarta vegada que fem un Estatut d'autonomia de Catalunya, però és la primera que fem un Estatut d'autonomia de Catalunya en democràcia i venint d'un altre Estatut –no venim de la persecució política en dictadura, com les altres vegades.

Després de mort Franco, l'única realitat, l'únic problema real eren Catalunya i el País Basc, i potser Galícia, i es va resoldre el problema negant la realitat, amb un «café per a tothom», amb una generalització de les autonomies a territori sense consciència de ser-ne, ni

tradició ni voluntat, simplement per disminuir la força política dels altres.

Catalunya tenia, aleshores, prestigi cultural, prestigi democràtic i també unitat nacional per aconseguir recuperar l'autonomia política. I allà tenien la mala consciència del franquisme. Sort d'això. Per aquest motiu, a la primera legislatura, la constituent, només es van presentar dos estatuts d'autonomia, el de Catalunya i el del País Basc. Han passat vint-i-sis anys i governs de tots els colors i encara queden competències per traspassar.

Això és l'expressió de com la mentalitat centralista, uniformista, allèrgica a la diversitat pesa massa en totes les posicions polítiques espanyoles. Tractin el tema que tractin –només cal llegir els diaris, escoltar les ràdios o mirar les televisions–, tot ho miren i analitzen des d'un sol punt de vista, des d'una perspectiva única, des d'una sola capacitat d'anàlisi: la unitat d'Espanya. Tant se val si són de dretes com si també en són, els pesa més el centralisme que el projecte social.

Ara mateix sentim, patim arguments, afirmacions, tòpics que són exactament els mateixos que de cent anys ençà. Fa cent anys que a Espanya algú va escriure l'article del centralisme anticatalà, i cent anys després es continua, no ja plagiant, sinó escrivint exactament igual el mateix article, amb mentides, prejudicis i els llocs comuns de sempre. Lamentable retorn permanent al passat. Passen els anys, passen els polítics, passen els partits, passen els periodistes, però el discurs majoritari sempre és el mateix.

Ara hem fet i hem aprovat un nou Estatut. Per què el volíem? Totes les coses velles necessiten renovar-se. Han passat vint-i-sis anys des de l'any 79, i tot canvia; Catalunya també. Hi ha realitats noves que no podem afrontar amb instruments vells; alguns han estat esmentats: la immigració, les noves tecnologies, els avenços científics, la presència a la Unió Europea. Però també hi ha una majoria de la societat catalana amb dret a vot que no va votar l'Estatut d'autonomia perquè no tenia l'edat per poder-ho fer. El nostre futur, doncs, no depèn només del passat, no depèn només d'uns drets que ens vénen de la història; depèn també i «sobretot» de la voluntat democràtica dels catalans i les catalanes d'avui, i aquesta, la raó democràtica, és la millor raó possible.

Necessitem aquest Estatut, i ningú no té dret a impedir-ho. El necessitem per al nostre benestar i la qualitat de vida per a tothom. El necessitem per a la modernització general del país i per tenir infraestructures i empreses competitives. El necessitem per assegurar la nostra continuïtat nacional com a poble en un estat plural, en una Europa diversa, en un món globalitzat.

Amb aquest Estatut només hi guanya Catalunya, tot Catalunya; no un partit, no un polític, no una ideologia, sinó un país, una gent. I, què significa, què aporta, aquest nou Estatut? Per què recordarem aquest nou Estatut? Què té de nou aquest nou Estatut?

Per primer cop, en l'època contemporània, en un text jurídic legal es parla de l'existència de la nació catalana. Per nosaltres, no és un pur tecnicisme fred sense vida. Perquè, per nosaltres, la nació és la gent, el país són les persones; i una nació és un espai comú de complexitats, d'interessos, de referents, i avui també, més

que mai, un espai d'emocions. Vull recordar que en aquesta afirmació també hi ha el compromís de l'Estatut de reconèixer la realitat nacional d'Aran.

Aquest Estatut ens porta més instruments útils per fer front als projectes, als problemes, als desafiaments propis d'una societat moderna a principis del segle XXI. És també l'Estatut que obre camí en la impulsió d'una nova cultura democràtica a l'Estat espanyol en clau, finalment –que ja tocava–, plurinacional. En síntesi: avui hem pujat uns quants pisos més amunt en la construcció de l'edifici de l'estat català del benestar, la modernitat, la cultura i la dignitat.

I quin ha estat, en l'elaboració d'aquest Estatut, el paper d'Esquerra Republicana de Catalunya? Què hi ha fet Esquerra? Què hi ha dut Esquerra? On s'hi nota la mà esquerra d'Esquerra?

Esquerra ha fet el que calia fer des d'un govern que, per primer cop en vint-i-cinc anys, ha assumit el nou Estatut com un objectiu a compartir pel conjunt de forces del Parlament al llarg de la legislatura. Esquerra ha fet el que calia amb esmenes, amb propostes, amb transaccions, amb documents de tota mena, amb aportacions. Esquerra ha fet el que calia el 29 de juliol no deixant fora Convergència i Unió de l'acord nacional. Esquerra ha fet el que calia fins al Ple d'avui i d'ahir i d'abans d'ahir, fins a aquest Ple d'aprovació, amb el Partit Socialista, cap a un Estatut ambiciós al costat, també, d'Iniciativa. Esquerra ha fet el que calia ahir, fins al darrer minut, al darrer segon, al darrer punt i, sobretot, fins a la darrera coma.

Hem posat l'Estatut a l'agenda i a l'escenari polític, l'hem impulsat, l'hem facilitat, i ho hem fet al costat d'una Convergència i Unió lliure dels condicionants comprensibles de Govern i al costat d'un Partit Socialista més fort davant del PSOE precisament per ser al Govern. Hem demostrat voluntat i capacitat d'entesa amb tothom que es volia entendre ja d'entrada –amb Convergència, amb el Partit Socialista, amb Iniciativa. Vam dir «sí» al nou Estatut el 1980 a través d'Heribert Barrera, i hem tornat a dir «sí» i hem estat dient «sí» al nou Estatut, sovint en solitari, durant vint-i-cinc anys fins al final.

Vam donar paraula que votaríem l'Estatut, i l'hem complerta. Vam dir que renunciàvem al protagonisme final que ens pogués correspondre, i ho hem fet. No buscàvem una foto, buscàvem l'Estatut. Tothom ha fet esforços, molts, per tenir l'Estatut. Alguns, a més, hem fet sacrificis, polítics i personals. Una crítica habitual acostuma a ser, en aquest àmbit, referir-se a l'Estatut carregant contra l'Estatut, dient que no és constitucional. Aquesta invocació permanent a la Constitució, no com un estímul democràtic sinó com una amenaça per avançar, és habitual entre aquells que es neguen a reconèixer la realitat. Sovint fa l'efecte que, per a alguns, Espanya sigui una religió de llibre únic i el seu llibre únic sigui, precisament, la Constitució, absolutament intocable. Doncs, bé, per damunt de la Constitució i abans de la Constitució hi haurà sempre la voluntat democràtica dels ciutadans de modificar-la, si volen.

Nosaltres no enganyem ningú: érem i som independentistes. I des del nostre independentisme pragmàtic, hem sumat esforços al costat de federalistes i autonomistes.

Defensem un procés gradual cap a la sobirania, un gradualisme amb horitzó. Aquest Estatut és, potser, el màxim; el punt final per a alguns, per a nosaltres, no. Per a nosaltres és un pas més, no cap a un altre estatut, sinó cap a un objectiu legítim: cap a l'Estat, el nostre.

Volem deixar clar, també, que si aquest Estatut té limitacions, té fronteres, que no es poden traspasar legalment és perquè aquestes limitacions i aquestes fronteres les fixa la Constitució espanyola que nosaltres vam ser els únics que no vam votar.

Aquest Estatut és, però, també i sobretot, una mà estesa a l'entesa amb Espanya, un pacte de voluntat real i sincera amb l'Estat, un pacte per als anys més immediats i que espera una altra mà estesa a l'altra banda. La hi trobarem? Si Madrid no accepta la nostra voluntat, es desfarà una il·lusió col·lectiva, però perdrà també tota credibilitat el projecte plural del qual sovint parla el president del Govern espanyol. Però també passarà una altra cosa, anirà desfent-se tota possibilitat de continuar pensant que hi ha, realment, una altra Espanya, una Espanya que vol conviure amb nosaltres tal com som, i no tan sols en termes d'imposició seva i subordinació nostra. Si ara no pot ser, en la millor conjuntura imaginable, és que és impossible. Si l'única Espanya possible és aquesta, no ens interessa. No ens convé perquè ens perjudica i ens exclou. Si no ens hi volen només que per pagar i dir-nos insolidaris, què hi fem, doncs, encara a Espanya?

Parlo, per exemple, d'aquesta Espanya antipàtica que diu que aquest Estatut que acabem d'aprovar democràticament aquí, per golejada democràtica si algú vol fer servir expressions futbolístiques, ni tan sols s'hauria d'admetre a tràmit. És una barbaritat, però també és un gran pas endavant. Coses de la democràcia. Abans hi havia qui entrava per la Diagonal i no només a peu.

A qui volen que interessi una Espanya així? Que atregui una Espanya així? Que sedueixi una Espanya així? Això provoca fatiga.

En fi, gràcies, Joan Ridaó, com a referent d'Esquerra Republicana en aquest Estatut. Gràcies al poble de Catalunya per la seva paciència, la seva comprensió i el seu patriotisme, mentre sabia que els mateixos que ens esbroncàvem en públic, ens reuníem en privat compartint taula. Però també, sobretot, gràcies a les nostres famílies, que, un cop més, com em deia un amic, han patit la tensió sense cobrar els drets d'autor de la nostra activitat, sense la gratificació de les hores agradables compartides.

Ara és l'hora de la unitat nacional, ara comença l'hora de la veritat. Per això des de la idea civil d'unitat, des d'Esquerra, vull enviar, enfront de tot catastrofisme i tot alarmisme, un missatge d'il·lusió, d'optimisme, d'esperança. És l'hora de continuar fent pinya a Madrid, sabent que no seran temps fàcils. Un sol crit i una sola veu, deia l'himne. Volem un estatut per viure millor, i a Madrid hem de sentir la veu catalana a favor dels drets nacionals que vol dir a favor dels drets socials, dels drets civils, la salut, l'habitatge, el treball, la cultura, la llengua, en un país on no importa la procedència de ningú, vingui d'on vingui, sinó el futur comú que volem compartir.

Hi ha temes, en determinats moments de la història, que no són ni de dretes ni d'esquerreres, sinó de sentit comú, d'interès general, d'interès nacional. Pel finançament, per la cohesió social, per la llengua, per nacionalitzar el país des de la dignitat, el benestar i la cultura, ens cal una sola política nacional. I els ajuntaments, tal com vam acordar, han de sumar-se també a aquest plebiscit.

Tenim un instrument que és una gran esperança, hem d'aconseguir que sigui també una realitat. Si volem, podem. I volem. I ara que hem aprovat el que som, visca la nació catalana lliure, naturalment.

(Aplaudiments.)

El president

En nom del Grup Parlamentari Socialistes - Ciutadans pel Canvi, té la paraula la il·lustre senyora Manuela de Madre.

La Sra. de Madre Ortega

Gràcies, senyor president. Molt honorable president de la Generalitat, honorables convidats, estimades i estimats diputats i diputades, hem arribat a l'hora decisiva. De les paraules als fets, de les declaracions al vot, de les estratègies al compromís. Cadascun dels diputats i diputades hem tingut en la nostra mà i en el nostre vot una responsabilitat històrica al davant, no dels nostres partits, sinó dels ciutadans de Catalunya. Aquesta Catalunya que, com diu el preàmbul de l'Estatut que acabem de votar, s'ha anat fent en el decurs del temps, amb les aportacions d'energies de moltes generacions, de moltes tradicions i cultures que hi han trobat una terra d'acollida.

Catalunya ha anat definint una llengua i una cultura, modelant un paisatge, acollint també altres llengües i altres manifestacions culturals. Obrint-se, sempre, a l'intercanvi generós, construint un sistema de drets i llibertats, dotant-se de lleis pròpies i donant-ne i desenvolupant un marc de convivència solidari que aspira a la justícia social.

És en aquest sentit –continua també el preàmbul de l'Estatut que hem votat fa uns minuts– que l'Estatut és depositari d'una memòria i guarda el record de tots els que han lluitat i dels que foren exiliats o, fins i tot, dels que van morir pel reconeixement dels drets nacionals de Catalunya i els drets socials dels catalans.

Catalunya ha guanyat, Catalunya ha guanyat amb aquesta votació. Hem encertat en arribar a la cruïlla decisiva: tan perillós era equivocar-se de camí, com quedar-se esperant; calia decidir, els reptes del segle XXI i les necessitats dels catalans i les catalanes no podien esperar. Hem triat els camins que obren portes, senyor Piqué. Aquesta és la responsabilitat política dels que avui hem decidit el futur de Catalunya decidint el nostre vot favorable.

Nosaltres, la gent, les persones que formem el Grup Parlamentari Socialistes - Ciutadans pel Canvi, hem fet nostres les paraules del molt honorable president Pasqual Maragall quan va dir, en la seva carta oberta a la ciutadania, fa pocs dies, que, cometes: «No vull resigñar el meu país a haver-se de governar els propers vint-

i-cinc anys amb un estatut venerable, sí, però superat per les exigències del nou segle, per un estatut que sigui una rèmor per al bon govern de Catalunya.» Nosaltres tampoc hem volgut resignar-nos-hi. No ho hem volgut, president, tampoc ho ha volgut la majoria dels catalans.

Ara, en aquests moments, som més que mai representants dels ciutadans, no militants de partits. Fa uns instants hem sigut més que mai –i ho torno a repetir–, ciutadans de Catalunya, representants dels ciutadans de Catalunya i no militants de partits.

És per això que aquest Estatut no és de cap partit i cap partit l'hauria de fer seu en exclusiva. Aquest, per ser el millor Estatut, ha de tenir la condició de ser l'Estatut de tots, de tots i de totes. Ara s'han acabat els percentatges de propietat. Ho torno a dir, s'han acabat els percentatges de propietat. Aquest és l'Estatut de tots i de totes.

Hem votat «sí», nosaltres, els membres del Grup Socialistes - Ciutadans pel Canvi, hem votat «sí», amb orgull i satisfacció. Amb orgull, que no és el mateix que supèrbia. Amb satisfacció, que no és altra cosa que l'expressió de l'emoció col·lectiva que sentim i que sentim compartida. Nosaltres hem votat que sí perquè sempre hem treballat per l'acord. I aquest text és un gran acord, un acord entre el Govern i els partits que donem suport al Govern; un acord compartit i majoritari, també, amb el principal partit de l'oposició. I també, encara que només sigui un xic, una mica també, pel que fa a algun títol, del Grup Parlamentari Popular de Catalunya. Però, sobretot, deixin-m'ho dir i repetir, aquest és un acord entre els ciutadans i les seves institucions; entre els ciutadans i els seus drets. Un acord per a Catalunya i per a Espanya. Un gran acord. Felicitats!

Però nosaltres hem votat que sí per guanyar també l'Estatut a les Corts Generals, no només per guanyar el sí en el sí d'aquesta cambra sobirana. Hem votat que sí per guanyar el sí a les Corts Generals.

El president de la República, Manuel Azaña, en el debat de la discussió de l'Estatut de l'any 32, en el Congrés dels Diputats va dir, cometes: «Nadie tiene el derecho de monopolizar el patriotismo, y que nadie tiene el derecho en una polémica de decir que su solución es la mejor porque es la más patriótica. Se necesita que, además de patriótica, sea acertada.» Això és el que hem fet. Solucions nacionals i racionals –la «i» separada–; solucions nacionals i racionals; solucions ambicioses i pragmàtiques; solucions imaginatives i rigoroses. En definitiva, solucions que modifiquen les lleis des del compliment de la Llei.

Hem vençut les forces del no, diverses i amb objectius diferents, però que podien coincidir en el vot negatiu i en arrancar la il·lusió i la necessitat d'aquest gran acord per a Catalunya. L'immobilisme, el centralisme, el radicalisme estèril, podien compartir el «no» a Catalunya, però no podien aturar Catalunya ni els seus anhels de més autogovern i millor finançament en el marc d'una Espanya que volem federal.

Les coincidències podien ser dramàtiques per al país, però les hem vençut amb la col·laboració de tothom.

Finalment, tampoc era cert que el tripartit obligués ningú a votar que no. Cada grup ha votat en funció dels

seus interessos, i ho dic amb el cor, sobretot dels interessos del país. No ha calgut tampoc donar-los una petita satisfacció, com es va dir aquí, en aquesta tribuna, ni gran ni petita. No hi ha millor satisfacció que el servei al país, i això és el que tots hem fet.

Aquest Estatut s'ha aprovat amb Artur Mas de cap de l'oposició i líder del Grup més important d'aquesta cambra. Felicitats, Artur Mas, segur que no ha estat fàcil. Felicitats i gràcies. La gent d'aquesta terra i també la gent de l'Aran no oblidaran aquells que avui hem fet possible aquest gran salt endavant.

He sentit aquí –i ho havia sentit en altres moments– que no hi ha fervor per la demanda estatutària. Senyor Piqué –sense que això signifiqui que puguem entrar després en cap polèmica, vostè m'entendrà perfectament, la seva intel·ligència és coneguda–, no he sentit mai, ni quan era alcaldessa de la ciutat de Santa Coloma de Gramenet, ni quan he estat diputada al Congrés dels Diputats, ni des que sóc diputada d'aquest Parlament –l'any 88–, no he sentit mai cap fervor ni cap passió de cap expressió de la ciutadania demanant-nos l'aprovació dels pressupostos, mai!, que és l'instrument més important, que qualifica, del qual es deriven les polítiques que després hem de fer per millorar –o empitjorar, que de tot hi ha– la vida de les persones. Mai he sentit aquest fervor, però en canvi l'he sentit demanant que apugem les pensions; l'he sentit demanant que millorem la sanitat, que tinguem més serveis de producció, d'implantació; és a dir, de polítiques culturals, penitenciàries –potser aquí el fervor, estimat conseller, és més aviat al contrari– (*rialles*), més polítiques i millor qualitat en l'ensenyament públic, més autonomia local i millor finançament local també, conseller Carretero.

És a dir, la gent s'enfervoreix, es manifesta quan ha de conquerir alguna cosa que no té i que és essencial per a la seva vida; la llibertat, la democràcia en són bons exemples. També es manifesten a la contra per a allò que els fa mal. Recordo les manifestacions en contra de la guerra d'Iraq i les manifestacions en contra d'un perjudici pel transvasament de l'Ebre.

Aquest és l'Estatut de les persones i per a les persones. Aquest Estatut és l'Estatut de la societat civil i de les seves organitzacions, sindicats i associacions empresarials, universitats i fundacions, associacions d'immigrants i col·legis professionals. Tots, tothom ha volgut contribuir i no faltar a la cita del nou Estatut. De totes les cartes, manifestos, declaracions de suport al procés estatutari i d'estímul al treball dels parlamentaris i de les parlamentàries vull destacar-ne un, en nom de tots. Vull destacar el de les associacions d'immigrants de Catalunya que van fer públic i van presentar aquest mateix dilluns un text que van presentar al president del Parlament, honorable senyor Benach, i al president de la Generalitat, molt honorable president Maragall. Deien, i cito: «Les entitats representants dels immigrants a Catalunya insten els partits polítics catalans a trobar un marc d'acord que possibiliti l'aprovació del nou Estatut per a Catalunya. Un estatut que ha de ser ambiciós en competències, que doti el país de les quotes d'autogovern que legítimament reclama, que contempli un finançament suficient per garantir la qualitat dels serveis públics de Catalunya i el seu benestar, i que re-

culli les màximes competències –també en sanitat, consellera– per construir un país més obert, més just i més solidari.» No cal que els digui que sento com a pròpia aquesta proclamació.

La Catalunya dels 4 milions va oferir un destí d'esperança per a molts de nosaltres. La Catalunya dels 6 milions va consolidar un sentiment d'incorporació i de participació en el futur col·lectiu i nacional, d'incorporació i de participació en el futur col·lectiu i nacional. Ara –ara sí–, la Catalunya dels 7 milions segueix sent la Catalunya oberta i solidària, capaç d'oferir un sentit de pertinença a partir del patriotisme cívic, el patriotisme de drets i deures, el patriotisme de ciutadania.

El primer pas, el pas determinant i fonamental, que era aprovar l'Estatut aquí, l'hem fet ja, enhorabona! Volem discutir, sí, al menys possible; volem convèncer, al més possible. Com diu sempre Pasqual Maragall: «I volem també fer avançar una nova idea d'Espanya, l'Espanya plural, en xarxa, fraternal i solidària.»

L'Estatut que avui tenim l'alegria i l'emoció d'aprovar és una proposta molt ambiciosa, l'adrecem a tots els pobles d'Espanya. És una proposta de fraternitat i no de separació, és una proposta de mútua lleialtat i solidaritat. Repeteixo, és una proposta per ser acordada. És sobretot això, una proposta per ser acordada, des del convenciment i des de la llibertat.

El nostre Grup és conscient, potser més que cap altre grup de la cambra, de les dificultats que trobarem en el camí. Potser aquestes dificultats haurien estat menors si s'haguessin atès en major mesura els nostres plantejaments. Com vostès saben, ahir van ser derrotades una desena de les nostres esmenes, i en vàrem retirar, en el decurs del mateix Ple, una trentena més en favor del consens.

Aquest Estatut és del tot nostre, malgrat això que acabo de dir, malgrat les diferències i discrepàncies que mantenim en alguns extrems. Confio que tots sabrem defensar-lo amb tanta fermesa com intel·ligència, amb tanta passió com rigor, sabent destriar el que és fonamental del que és accessori, el que és essencial del que no ho és, que potser agrada molt a alguns, però que pot allunyar-nos d'aquells amb els quals, a la resta d'Espanya –i ho dic amb veu ben alta– volem compartir per sempre un projecte de prosperitat, de llibertat i de justícia.

Senyor Carod, així com vostè aspira, legítimament, faltaria més, a la independència, nosaltres, els federals, els socialistes de Catalunya, aquells que volem una Espanya fraternal i federal, aspirem a continuar abraçant-nos entre tots els pobles d'Espanya, des del respecte, des de la diversitat, des de la pluralitat i des de la llibertat.

Així com aspirem, en aquest Estatut, que el català sigui la llengua comuna aquí, respetamos y estimamos también la lengua aquí de muchos catalanes que no tienen como lengua de uso habitual el catalán, y que es, a la vez, la lengua común de todos los pueblos de España.

Senyor Piqué, perdoni, eh?, però estic segura que això li agradarà. (*Rialles.*) Aquest..., no ho dic perquè li

agradi –que també podria ser una tàctica. Aquest és un Estatut de persones lliures per a persones lliures. La llibertat política que aconseguim com a país mai no ha d'anar en contra de les llibertats individuals dels ciutadans de Catalunya, perquè només és lliure de debò un país on cadascú pot viure i expressar identitats diverses, sense cap relació de jerarquia o de discrepància entre ells. On trobarà vostè una proclamació més lliberal que aquesta? Torni-s'ho a llegir, senyor Piqué, amb una mica més de passió, que la té. (*Remor de veus.*)

Senyors diputats i senyores diputades, com a presidenta del Grup Parlamentari Socialistes - Ciutadans pel Canvi, vull també retre homenatge públic, des d'aquest faristol, des d'aquesta cambra, en aquest moment tan històric, tan solemne, tan vibrant, vull fer un reconeixement i un elogi al nostre portaveu, al senyor Miquel Iceta i Llorens. Sense ell no tindríem aquest acord. En totes les forces polítiques necessitem persones com ell, sense ell –i sense altres, però sense ell, deixin-m'ho dir i tornar a repetir– no tindríem aquest acord; potser un altre Estatut, però no aquest gran acord.

Estimats diputats i diputades, Catalunya té una gran oportunitat per mostrar-se no a la defensiva sinó confiada i segura. Trenquem tots els clixés i prejudicis; la història –important història, importantíssima història, si no, no seríem el que som– no pot hipotecar el nostre futur. L'Estatut del segle XXI no el podem fer mirant cap al segle XVIII. Fem un gran acord nacional, també, per projectar una nova imatge de Catalunya, la Catalunya ambiciosa, però no egoista; la Catalunya segura de si mateixa, però disposada a treballar amb la resta de pobles d'Espanya per un projecte compartit, la Catalunya orgullosa de la seva cultura i història, de tot allò que té al darrere, repeteixo, que és molt, però que mira al futur sense nostàlgia ni cap rancúnia.

Molt honorable president del Parlament, molt honorable president de la Generalitat de Catalunya, molt honorable expresident de la Generalitat de Catalunya i altres expresidents d'aquesta cambra, senyores i senyors diputats, salut i llibertat!

Moltes gràcies.

(*Aplaudiments.*)

El president

Té la paraula, en nom del Grup Parlamentari de Convergència i Unió, l'honorable senyor Artur Mas.

El Sr. Mas i Gavarro

Molt honorable senyor president del Parlament, molt honorable senyor president de la Generalitat, honorables conselleres i consellers, membres del Govern, diputades i diputats, president Pujol, president Barrera, president Rigol, senyor alcalde de Barcelona, autoritats... Senyores i senyors, tenim un nou Estatut, però no només nou, sinó que m'atreveixo a dir que tenim un bon Estatut, que és el que volíem. I ens en sentim especialment satisfets. Podríem dir que Catalunya ha parlat, ha parlat a través del seu Parlament, dels representants legítimament elegits pel poble. I ha parlat amb la veu clara i amb la veu ben alta.

Ara ve un període que, com s'ha dit, potser no estarà exempt de dificultats, en el qual ens haurem de saber explicar, i ens haurem de saber fer entendre, que no sempre és fàcil. Però també hem de fer una altra cosa, molt principal, molt prioritària, que és saber-nos fer respectar. Ens hem de saber fer respectar; explicar i fer entendre, també, però ens hem de saber fer respectar. Perquè aquest no és un acord qualsevol, és un acord que, com s'ha dit, té transcendència històrica, té profunditat històrica. Ha costat molt arribar-hi, molts esforços de molta gent. Ara ens hem de fer respectar. Entre d'altres coses perquè ho hem fet com ho havíem de fer, per vies, òbviament, com sempre ha fet Catalunya, democràtiques i pacífiques.

Ho hem fet ajustant-nos, com ens havíem compromès inicialment, en el marc legal general: la Constitució. Tantes i tantes i tantes vegades se n'ha parlat durant aquestes darreres setmanes! Tants mestres han sortit de la Constitució, sense ser magistrats del Tribunal Constitucional! Però ho hem fet amb aquesta voluntat, tots plegats, nosaltres també. Això sí, d'una Constitució espanyola no interpretada a la baixa i restrictivament des de Catalunya, que creiem, ho seguim dient, que hauria estat un greu error; però, en tot cas, dintre del marc legal, i a més a més –i se'ns havia demanat així–, per un gran consens; m'atreveixo a dir per un amplísim consens: 120 diputats sobre 135.

Ho torno a dir: Catalunya ha parlat, ha parlat amb la veu clara i amb la veu ben alta. I això ara ens ho hem de fer valer. No podem anar simplement amb una actitud de derrota prèvia. Som molts els que hem votat a favor d'aquest projecte d'Estatut. Molts l'haurem de defensar junts, després, on calgui. Tenim molta força com a conseqüència de tot això, i tenim moltes raons, tenim fins i tot molta raó, en majúscules.

Pensin... –i aquest és un missatge que hem d'adreçar també avui a la resta de l'Estat, a la resta d'Espanya–, pensin que Catalunya no ha donat mai l'esquena a Espanya, tampoc en aquests darrers vint-i-cinc anys. Ara nosaltres hem de reclamar que Espanya, en un moment transcendent, no ens doni l'esquena a nosaltres. Tenim dret a reclamar –i ho podem dir també molt clarament i amb la veu molt alta– que Catalunya ha fet prou contribucions durant molts anys en el conjunt de l'Estat, no només a la seva governabilitat, sinó també al que és, diguem-ne, la matriu de la mateixa democràcia del conjunt d'Espanya, i de la seva projecció i de la seva consolidació. Hem fet prou serveis tots plegats, durant una pila d'anys, perquè ara reclamem el dret no només a ser escoltats, sinó també a ser respectats.

Aquest, com us deia, és un procés, per a tots plegats, òbviament per a Catalunya, d'una gran transcendència i de gran profunditat històrica. Que m'atreveixo a dir que no pot acabar malament, conjurem-nos en aquest sentit. Aquest procés no pot acabar malament. I no pot acabar malament, perquè les conseqüències que acabés malament serien conseqüències que jo no vull imaginar. No vull dramatitzar res, absolutament res; però, òbviament, no en sortiria ningú indemne, d'un procés que acabés malament.

I no oblidem –no ho oblidem– que no són les Corts qui tenen la darrera paraula. Catalunya s'ha pronunciat i

aprova un projecte d'Estatut per una amplíssima majoria. Ara les Corts s'han de pronunciar; també són sobiranes, igual que nosaltres. Hi ha compromisos previs molt importants; no s'han d'oblidar; ens donen força, l'hem de saber exigir tots plegats, independentment de les nostres adscripcions polítiques.

Ara bé, aquest procés no acaba a les Corts espanyoles. Aquest procés acaba un altre cop a Catalunya. I és el poble de Catalunya el que dirà si el que hem fet ara i el que farem després és quelcom que realment pagava la pena. Per tant, és en el poble de Catalunya amb qui ens confiem en darrer terme. Seran ells que diran, quan tot això s'acabi d'aquí a uns mesos, si hem fet la feina ben feta o no l'hem fet ben feta.

No només ha parlat Catalunya, ha parlat també el catalanisme, el de la millor tradició, el de les millors arrels, el de la gran ambició; aquell catalanisme que té sentit, però no només sentit de país, sinó també sentiment de país. Crec que ens podem sentir tots plegats –i jo m'hi sento, i la gent de Convergència i Unió també– dignes hereus de processos que ha seguit el nostre país en el transcurs de la seva història, que avui estan escrits amb lletres d'or en aquest propi marc del nostre imaginari col·lectiu: el procés abans descrit per Carod-Rovira de tota la Mancomunitat i del que es va intentar allà, amb totes les limitacions que es vulgui, l'Estatut de Núria, l'Estatut de Sau, avui vigent, que ha fet un gran servei a Catalunya, reconeguem-ho –avui és un dia molt propici per fer-ho–; tots aquests processos que, de fet, són els que ara encadenem en aquest procés de relleu i en aquest procés de noves ambicions.

Però, quan dic que el catalanisme ha parlat, vull dir una altra cosa. El més important que hem fet, almenys des del nostre punt de vista, allà on Convergència i Unió hi ha intentat posar el màxim referent, la màxima energia, la màxima convicció –compartida, afortunadament, per moltes altres formacions polítiques del nostre país–, el més important de tot és que hem fixat un referent. Hem fixat un horitzó nacional. Sabem on volem anar, i això és molt important, això és determinant, això és decisiu. Sabent on volem anar, jo estic absolutament segur que hi arribarem –absolutament segur. No sé si més tard o més d'hora, tant de bo sigui a la primera. Això és el que intentarem.

Però, sigui o no sigui a la primera en el cent per cent, sabem on volem anar. I nosaltres ens comprometem a arribar fins a aquest punt assenyalat. Que no és només un objectiu, no és només un referent, no és només un imaginari col·lectiu, no és només un horitzó nacional; és una idea de país, i també és un ideal, ara com ara, compartit. Costi el que costi hi arribarem. Segur que vindran temps futurs, d'aquí a uns anys, en què els objectius d'avui que compartim, aquestes idees que us deia, aquests ideals fins i tot, seran substituïts per altres, probablement més ambiciosos fins i tot que els nostres. Temps vindran i probablement ho demostraran! Tant de bo sigui així! Perquè el catalanisme no s'acaba amb nosaltres, afortunadament. Vindrà altra gent que agafarà el relleu, que agafarà el testimoni, i que segur que seran capaços de portar Catalunya més lluny.

Però el que sí que vull deixar molt clar és que aquest és el nostre projecte. I a aquest projecte hi destinarem to-

tes les nostres energies, tota la nostra convicció, tota la nostra fermesa, tota la nostra habilitat. En aquest sentit, no podíem fallar. No podíem fallar a fixar el referent, aquest horitzó nacional; no necessàriament el final, però el nostre, aquell que ens comprometem a assolir en algun moment. Tant de bo sigui al més ràpid possible!

Haurem de buscar, en aquest sentit, els vents més favorables per arribar-hi. Però deixin-me fer una petita referència: en termes mariners, quan es diu que si un navegant no sap a quin port vol arribar, cap vent li serà favorable. Nosaltres ara sabem molt bé el port a què volem arribar. Segur que trobarem els vents favorables per arribar-hi.

Deixin-me, també, que faci una petita referència, no massa llarga, a Convergència i Unió. No per assenyalar els nostres mèrits. Nosaltres no som els que hem d'assenyalar els mèrits que hàgim pogut tenir. Això ja ho jutjaran els altres. Ho jutjarà qui ho hagi de jutjar, que no som nosaltres; finalment, com us deia abans, és el poble de Catalunya.

Sí que m'agradaria demanar excuses al poble de Catalunya, perquè som conscients... –i amb això admetem plenament aquesta crítica que feia el senyor Piqué, que és una crítica assumida per tots, em sembla–, som conscients de fins a quin punt aquest ha estat un procés lent, un procés confús, un procés que podia fer la sensació que ens entreteníem amb coses que no interessaven ningú. I, per tant, admesa la crítica, no perquè vingui del senyor Piqué, autoformatada per tots nosaltres, em sembla.

Però, dit això –dit això– i demanades les excuses, jo també demano comprensió. Demano comprensió al poble de Catalunya, perquè aquest no era un procés gens fàcil. Com s'ha dit abans, és un procés que s'ha fet en una democràcia funcionant, amb unes institucions normalitzades i amb una lluita entre partits oficialitzada, també essència de la democràcia. I en aquestes condicions, trobar el denominador comú, aquell punt d'unió, aquell punt gairebé de fusió, en podríem dir de soldadura, no és gens senzill. Això ho hem aconseguit. I, per tant, en aquest sentit, demano que la gent doni per ben emprat aquest temps llarg que s'ha trigat, perquè l'objectiu realment s'ho mereixia.

Pot haver semblat –i també en demano excuses– que en algun moment de tot aquest procés Convergència i Unió hagi actuat amb un excés d'intransigència. Els puc assegurar que no ha estat així. Hem actuat amb fermesa en tot moment, perquè l'objectiu ho mereixia, l'objectiu s'ho valia, i Catalunya s'hi jugava molt. No diré que s'ho jugava tot, perquè mai un país s'ho juga tot a un sol procés, però s'hi jugava molt. I nosaltres n'érem conscients, en aquella línia que deia de fixar un referent ambiciós de futur, de saber a on volem anar. Sabíem que això era així. I, per tant, havíem d'actuar amb aquesta fermesa que potser en algun moment es pot haver interpretat com un excés d'intransigència.

Hem assumit la nostra responsabilitat. Ahir, recordo que, dia d'una votació molt important, la del finançament, tots els mitjans de comunicació coincidien que Convergència i Unió decidia. «La responsabilitat»,

se'ns deia, «és de Convergència i Unió.» Doncs bé, vàrem assumir aquesta responsabilitat. I l'hem exercida tan bé com hem sabut. Jo crec que, vist el resultat final, l'hem exercida a fi de bé, i espero que quan això sigui jutjat, sigui també entès d'aquesta manera.

Ara he de dir que la principal responsabilitat, a partir d'aquest moment, l'agafa el Partit Socialista. No ho dic jo, ho va dir el portaveu senyor Iceta, ahir, en el mateix debat parlamentari. I agraeixo al Partit socialista que estigui disposat a assumir aquesta responsabilitat, que no és fàcil –que no és fàcil–, ho reconeixem.

Però era imprescindible, en aquest punt d'unió, en aquest denominador comú, no sacrificar el referent de futur i l'ambició de Catalunya simplement pel que pogués passar a Madrid; que no ho sabem; ja ens hi trobarem; junts ja hi anirem i junts ho defensarem. Però la por del que pugui passar a Madrid no podia condicionar les ambicions, els anhels i les expectatives de Catalunya.

Vostès agafen la principal responsabilitat, però no hi seran sols: hi serem tots, com hi hem estat tots també en el procés a Catalunya. Cadascú, òbviament, en la mesura del seu pes i de la seva representació. Aquí canviem les tornes, òbviament, no?, però tots junts.

Jo he reclamat insistentment unitat d'acció a Catalunya, però també, òbviament, l'ofereixo a Madrid. Crec que aquest procés l'hem començat junts, i, si podem –això no es pot dir mai del tot, però, si podem– i es donen les circumstàncies, l'acabarem junts. Seria un mèrit important i acabaria de reblar bé un procés no gens fàcil.

L'Estatut és un compromís, per part nostra, amb el país, que exigeix fidelitat, i exigeix una altra cosa, que és fixar Catalunya com la nostra prioritat, la primera prioritat; no l'única, perquè Catalunya no és una realitat aïllada, però la nostra primera prioritat. I, per tant, el «sí» de Convergència i Unió és un «sí» compromès, és un «sí» il·lusionat, és un «sí» exigent, sense escletxes i sense dubtes al mateix temps.

Aquesta voluntat de dir que sí, s'ha posat, en algun moment, en dubte. No faré cap retret, en absolut, a ningú; no és el dia per fer-ho, ni tampoc tenim l'ambient que ens hi porti, en absolut; al revés, és un dia de joia, és un dia feliç, on tots ens podem sentir feliços i podem compartir aquesta joia comuna. Però sí que he de dir que potser massa vegades s'ha posat en dubte la nostra voluntat, injustament, d'acabar dient que «sí».

Vull fer notar, per alguns comentaris que s'han fet, que aquest procés i aquest final no hauria estat possible si no hi hagués hagut quatre formacions polítiques, no tres, quatre formacions polítiques que es van presentar a les últimes eleccions, amb un programa electoral que deia: «Volem un nou Estatut per a Catalunya.» No hi ha mèrit de ningú per sobre dels altres, però és un mèrit compartit.

I, òbviament, un altre govern en aquesta legislatura, un govern concretament on hi hagués Convergència i Unió, també hauria propiciat i impulsat un estatut ambiciós per a Catalunya. I espero, vull pensar, que en aquestes altres condicions també hauria sortit, perquè, si no fos així, voldria dir que els que haurien estat a

l'oposició no haurien tingut l'actitud que ha tingut Convergència i Unió. Com que no vull pensar que això hauria estat d'aquesta manera, vull pensar que, realment, aquest era un objectiu, com s'ha demostrat, compartit de legislatura, que feliçment acaba bé.

El nostre «sí», el de Convergència i Unió, neix de la nostra estima per Catalunya, siguem on siguem –si guem on siguem–, i ara en tenim i en tenen tots vostès la prova definitiva. Això no es pot posar més en dubte. Nosaltres, amb tota claredat, i no és cap mèrit en el nostre cas, hem posat clarament l'objectiu de país per sobre de qualsevol objectiu, també legítim, de partit. El nostre «sí» neix del nostre compromís polític, òbviament, amb el país, però, sobretot, neix d'un sentiment de pàtria, d'un sentiment de pàtria i de la fidelitat a un poble, tot ell –tot ell–, que volem servir amb totes les nostres energies.

No seríem on som sense la feina que ha fet molta altra gent. Abans s'ha recordat. Jo també hi vull fer una referència. I, concretament, ja que tenim aquí el president Pujol, dos presidents que han sigut del Parlament i moltes altres persones que ens acompanyen, vull deixar ben clarament dit que aquest projecte d'Estatut, de bon Estatut, ambició, a l'alçada dels anhels, de les reclamacions i de les necessitats de Catalunya, no hauria estat possible sense la feina, sense la magnífica feina, de tota la generació que ens ha precedit, que van tenir un estatut, el de Sau, que també era compartit, fins i tot més àmpliament compartit, i que van desenvolupar aquell Estatut amb tota l'energia i, a més a més, amb tota la convicció, i amb uns resultats magnífics. Això avui s'ha de dir. A aquells, precisament, que ens han precedit i que han demostrat una fe indestructible en el nostre país, sense ells avui no estaríem on som.

Per tant, aquest nou Estatut és una eina que oferim al poble de Catalunya, a tota la seva gent, sense distinció de cap mena, però també és un homenatge a tots aquells que han mantingut el fil de la història, de la millor història del nostre país.

Voldria acabar amb un agraïment a tots, també sense distinció, absolutament a tots. Als que hem votat que «sí», òbviament. També als que han votat que «no», perquè tenen les seves raons, i són raons que s'han de saber escoltar. Potser són raons molt minoritàries, però la democràcia també és això. I avui, i els dies precedents, les hem escoltades amb respecte i amb ganes també d'aprendre per què alguns avui no es poden sentir plenament identificats amb un projecte tan engrescador a nivell de país. Agraïment a tots. Hem estat, crec, a l'alçada de l'ambició de Catalunya. No solament els ponents i els diputats; òbviament, aquests en primer lloc. A tots ells, també, el nostre i el meu agraïment. L'agraïment a tots els que hi han ajudat, més enllà dels ponents i dels diputats, que ha estat molta gent. Aquí hi ha hagut exercits de gent que hi han posat el seu saber, que hi han posat els seus coneixements, que hi han posat la seva fe, que hi han posat les seves ganes perquè tot això anés bé i acabés bé.

També, si m'ho permeten, un agraïment als mitjans de comunicació. Com que els patim i ells ens pateixen, doncs, sabem que la nostra relació no és sempre fàcil, i en un procés tan complex com aquest encara és menys

fàcil. Però nosaltres, que a vegades ens sentim incompresos, també hem d'entendre que la seva feina, en un procés tan confós i tan llarg, no ha estat una feina fàcil. I, per tant, més enllà dels errors que comet tothom, també nosaltres, jo volia tenir un record en aquest moment per la feina que ells han fet i la feina que faran a partir d'ara, que, lògicament, és més una feina d'explicació de tot allò que en aquest moment ja és una realitat.

Gràcies al president Maragall. Volia acabar, també, d'aquesta manera. Gràcies per la feina que ell ha fet. Saben que comentava el primer dia... Jo he tingut ocasió, potser per primera vegada, de tenir una relació més estreta amb ell, més franca, no exempta de discussions, no exempta d'opinions clarament diferents, fins i tot, segons com, en algun moment, de visions diferents, però franca i em sembla que, almenys per part meua he intentat que ho fos, plenament honesta.

Crec que al president Maragall li hem de reconèixer un doble mèrit. Primer, perquè estant de cap de l'oposició va conduir el seu partit cap a aquestes posicions, cap a aquest camí. I això s'ha demostrat que no era sobrer. Això era un bon servei. I, segon, perquè, sent ja president i havent canviat les circumstàncies en el conjunt de l'Estat i governant aquells que ens podien dir que «sí» i no aquells que sabíem que ens haurien dit que «no», ell va mantenir l'aposta. Era fàcil, en aquell moment, fer entendre que tot això s'havia fet perquè algú ens pogués dir que «no». Però no era aquest, el propòsit, n'estic segur, ni d'ell ni nostre. I jo crec que això val la pena avui reconèixer-ho.

Ahir vaig fer, quan va acabar el debat, a part de la lògica il·lusió que vàrem compartir les diputades i els diputats de Convergència i Unió, perquè, deixin-m'ho dir, una bona part dels nostres objectius s'havien vist recompensats en aquest projecte final..., a més a més de compartir aquesta alegria, vaig fer una trucada a casa, i s'hi va posar un fill meu. I em va dir..., vostès han d'entendre que aquesta fos la seva reacció, perquè a casa es viu el combat polític, el combat polític en la seva millor expressió, no? Em va dir: «Qui ha guanyat?» (*Rialles.*) Lògica pregunta! No em va costar de fer-li entendre, gens, i ell ho va veure de seguida, que no havia guanyat ningú en particular. Havia guanyat Catalunya, havíem guanyat tots, havia guanyat el nostre país, la nostra pàtria, el seu futur.

Moltes gràcies.

(*Aplaudiments.*)

El president

Té la paraula el molt honorable senyor Pasqual Maragall, president de la Generalitat de Catalunya.

El president de la Generalitat (Sr. Pasqual Maragall i Mira)

Molt honorable senyor president, conseller primer, consellers, expresidents de la Generalitat i del Parlament, alcalde de Barcelona, diputades i diputats, la diversitat de registres de les contribucions que acabem de sentir crec que és una prova de la dificultat del que hem fet, la dificultat que tenia el que hem fet, però també del valor que té el que hem fet.

Permetin-me que els digui que no m'estendré en agraïments, que no em puc estendre en agraïments. Crec que no és propi d'una terra que és nació ofegar-se en les emocions. El que no faré, doncs, és repetir agraïments. Els subscriu tots, els que s'han dit. I no ho faré perquè seria impossible de ser just. Sí agrair al president del Parlament la qualitat extrema –extrema– de la conducció dels debats, i dir-los que sense un conseller primer que hagués estat «al tanto» tot aquest temps de la bona marxa i de la coherència del Govern no hi hauria hagut la possibilitat de dur les coses fins aquí, totes dues coses alhora: governar i debatre, decidir qui som i ser-ho.

Ens podem preguntar si la segona part del quadrienni ha de ser diferent, si serà diferent. Ha de ser diferent, ha de ser diferent perquè la percepció que es té del que hem fet fins ara potser no és adequada a la realitat. És a dir, ha de ser diferent, sobretot, la percepció que es té del Govern.

Un país en obres és allò que tenim, i un país en obres vol dir, justament, que ha fet alguna cosa més que debatre en el Parlament sobre si havíem de tenir una nova llei, una nova llei fonamental. Ahir van començar les obres de la Palamós - Palafrugell, només perquè, d'alguna forma, puguem resumir amb un bon exemple, perquè és una assignatura pendent de fa molt temps, que les coses han anat fent-se.

Però jo us voldria convidar, a més a més de compatibilitzar aquestes dues coses que hem fet i que seguirem fent, a assajar una nova cultura política –una nova cultura política–, que crec que hem encetat amb aquest debat i amb el seu capteniment, el de tots.

No es tracta d'inventar res. Es tracta de compaginar rigor i educació, bona educació democràtica. No està escrit que la política hagi de ser barroera. No ho és, en aquest moment, i no ho serà en el futur. I no ho ha de ser, a més, perquè la gent jo crec que pensa, quan extremem les nostres diferències més enllà de la bona educació, que, en el fons, és fals, perquè la gent pot pensar, i de vegades pensa: «En el fons, s'entenen.» De manera que l'escàndol de la gent és doble: un, el d'haver de suportar les nostres baralles, i, dos, el de pensar que darrere d'aquestes no hi ha una raó profunda, que les diferències són més estètiques i fingides que reals, que tots ells són iguals, que s'entenen.

Però deixin-me entrar en el cor del que els volia dir. Molt breument, perquè va demanar, el president del Parlament, i m'han acceptat els presidents de grup, i els n'estic molt agraït, que fos relativament breu, perquè, altrament, obriria torn. (*Rialles.*)

Vull fer, si vostès m'ho permeten, un elogi, l'elogi del diàleg i l'elogi de la bilateralitat amb Espanya, amb els pobles d'Espanya. El federalisme castellà parlava sempre de la «nación de naciones que es España». Ens moriríem d'ensopiment si no tinguéssim davant el repte de convèncer Espanya, de «seduir-la», com algú ha dit en aquests dies. I, mireu, no ens barallarem pels noms –no ens barallarem pels noms. És igual que en diguem «federal» com que en diguem «diversa», com que en diguem «plural», i de la nostra..., exactament igual.

Ens dedicarem als continguts. Espanya pot ser, és, federal, però no ho pot dir. No ho ha pogut dir en tot el

segle xx, per mor del final del segle xix. És a dir, Espanya sap que quan comença a alliberar els seus pobles perquè diguin el que vulguin acaba fàcilment en el cantonalisme. I, saben per què? Perquè la millor defensa de la veritat sagrada d'Espanya, d'aquesta unitat imposada que nosaltres no volem, en comptes de la lliure, que sí que proposem..., perquè aquests sectors saben fàcilment que la millor manera de combatre la nostra personalitat nacional i la pluralitat real d'Espanya és oferir a tots i cada un dels pobles i poblets d'Espanya també la seva llibertat i la seva autonomia, el «viva Cartagena!».

Ho sap Espanya, això. Però ha trigat un segle a entendre que per aquesta via, per la via de la multiplicació de les identitats, el que s'intentava de fer era ofegar les diferències. I les diferències hi són. La millor manera d'ofegar l'autonomia, el nacionalisme, el sentiment de pàtria de Catalunya, ha estat moltes vegades, per part d'Espanya, tractar de reconèixer que «cada uno se llame como quiera», tractar de reconèixer que cada un té dret a fer el que vulgui.

No, no és això, el que Catalunya proposa avui, que cadascú es digui com vulgui. No –no–, volem precisió, volem rigor. Som, en això, noucentistes, si m'ho permeteu –jo, que em considero més modernista que no pas noucentista...–, en això hem de ser molt precisos.

El nostre concepte de solidaritat és distint del foralisme, que quedi clar. En això també hem de ser precisos. Espanya diu als territoris forals: «Fes el que vulguis –haz lo que quieras.» I això ve del segle xix, també, però és que ho reconeix la Constitució espanyola en una de les seves disposicions finals, quan diu que queden derogades les lleis..., no les lleis del franquisme, queden derogades les lleis de 1837 i 1876, em penso que són, aquelles lleis liberals que havien rebaixat els furs bascos. Això, a Espanya, no li preocupa. Aquests territoris forals, d'alguna forma, els considera més espanyols que cap altre. I bé, no ha servit. No ha servit, perquè hem vist el que ha succeït en aquests territoris. Encara que, diguem-ho clar, el temps està madurant, i creuem els dits perquè aquest drama, finalment, s'acabi.

Mirin, el nostre concepte d'equitat, per anar al tema que aquí més s'ha discutit, que és el tema econòmic, és: «Si tu t'ajudes, jo t'ajudo, i si no, no.» Hi havia una proclamació dels nobles de la Corona d'Aragó, quan feien rei el rei, que li deien: «Nos, que cada uno valemos tanto como vos y todos juntos más que vos, vos fazemos rey, a condición de que respetéis nuestros fueros y derechos, y si non, non.» Acabava: si tu m'ajudes, jo t'ajudo, i si no, no.

Catalunya, per altra banda, no és solament que tingui el dret de dir-ho i l'obligació de dir-ho, és que està vivint com estan vivint altres territoris i altres..., territoris europeus. Està vivint la República Federal Alemanya una situació d'esgotament del marge de maniobra que tenia per poder ser generosa justament amb nosaltres; amb Espanya, durant vint anys, ho ha estat, però ara no pot. I no poden perquè s'han ampliat a l'est i tenen les seves pròpies obligacions internes de solidaritat.

A Catalunya li passa una mica el mateix. Nosaltres hem arribat allà on podíem arribar. I nosaltres hem aconseguit que altres autonomies, en aquest moment, estiguin

més ben equipades..., més pobres en renda, probablement, estiguin més ben equipades que la nostra. Però ara el moment és el moment de dir-los: «Voleu sols, ja esteu en condicions de...»; per descomptat, ser ajudats, seguiran sent ajudats, però: «Voleu sols...»

I Catalunya proposa. Catalunya no està imposant, Catalunya està proposant. Aquests dos anys passats –això no s'ha sabut tampoc–, des de la nostra activíssima Delegació a Madrid hem fet feina, molta feina, amb molt bons amics i molt bons aliats. Doncs bé, farem les Espanyes, farem les Espanyes. Jo personalment en sóc –crec que en som tots– un enamorat d'aquestes Espanyes. Tant, que les volem canviar..., una mica. No ens n'inhibim, les volem canviar una mica. És el gran repte, el gran repte econòmic i polític que tenim: canviar el marc en el qual estem. No solament parlar de nosaltres i ells, no, no: és que nosaltres som ells, també. I en la mesura que ho som, volem canviar una mica això a què pertanyem.

Mireu, el gran repte econòmic i polític –perquè és alhora econòmic i polític– de Catalunya és crear un espai econòmic i polític potent i nuclear-lo. Avui hi ha una competència real entre territoris, real, econòmica i política. Nosaltres simplement volem ser un dels territoris nuclears d'Europa. Ara no estem parlant de lleis, eh? No estic parlant de lleis, ni d'estatuts, ni de constitucions; estic dient que hi ha a Europa, i és lògic, en aquesta Europa que s'està obrint, que ha eliminat les fronteres, una recomposició dels actors, del terreny de joc. I els actors han de recompondre les seves estratègies. Nosaltres, només amb Catalunya, no arribarem a ser la Catalunya que voldríem ser. Si anem sols, quan ens està permès anar més enllà de fronteres, perquè de fronteres no n'hi han, no farem res. És molt important això que es diu a la declaració del preàmbul, precisament, de la necessitat de crear un territori més ampli, en el qual nosaltres puguem d'alguna forma assumir els nostres projectes i realitzar-los.

Mireu, a última hora, i deixeu-me que sigui en això un fidel exalcalde, hi ha una competència real que està finalment nucleada per grans ciutats. Diguem-ho clarament. I això no és incompatible ni amb el nacionalisme, ni amb el sentiment de pàtria, ni amb el federalisme, per descomptat. Hi ha Madrid, hi ha Londres, hi ha París, hi ha Frankfurt, hi ha Milà, que nucleen els territoris. I bé, doncs, Barcelona ha de nuclear un d'aquests territoris europeus importants. I pot fer-ho. Però per a això necessitem unes estratègies en el terreny de la inversió, de les infraestructures i, per descomptat, de l'ambició empresarial. Si no tinguéssim aquesta ambició i aquestes estratègies no arribaríem a ser, Catalunya, el que podem arribar a ser.

Vaig acabant, senyor president. La gent s'estima el seu país de maneres diferents, la distància és clau, les dimensions també ho són. El país és més teu com més petit i, per tant, segurament més homogeni. I bé, Catalunya és una combinació única de dimensió i de diver-

sitat, d'intimitat i d'ambició. No és còmoda per als altres, és difícil de classificar. Ho sentim molt, ho sentim pels altres, però ens obliguem nosaltres mateixos a saber navegar en aquesta divisió inexistente per a altres, diguéssim, en aquesta situació, que és molt peculiar. Som més grans que molts que són regions, per entendre'ns, més grans i més específics, no?, i segurament una mica menys que aquells que són estats. Doncs, molt bé, nosaltres estem creant una categoria. I l'hem de desenvolupar.

Bé, alguns pensen –i acabo– que si el terme «nació» decau no valdrà la pena seguir. S'equivoquen. Ho pensen no per nominalisme o per principi –no per nominalisme o per principi–, sinó per un judici de fet. No es donarien les condicions, si això passés, perquè tota la resta d'allò que estem proposant s'entengui. I en això tenen raó, aquesta presumpció seria certa, però espero poder dir –i que el futur em doni la raó– que s'equivoquen. Perquè s'acceptarà, perquè la nostra proposta s'acceptarà. Perquè els qui han de fer-ho i de dir-ho, ho direm i ho farem.

Mireu, la pau a Euskadi i l'Estatut de Catalunya són les proves de foc de l'Espanya d'avui, i les guanyarem, i el nostre poble ho celebrarà.

Volia acabar dient una referència als vents i als déus, però el president del primer partit de l'oposició –cap de l'oposició– i jo hem arribat a una tal identitat de pensaments (*rialles*) que se m'ha avançat. Deixin-me dir, doncs, només, com en el *Viatge a Ítaca*, em penso que era, «bon vent...», però amb barca nova.

Moltes gràcies.

(*Aplaudiments forts i perllongats.*)

El president

Senyores diputades, senyors diputats, havíem de fer un salt endavant, l'hem fet amb totes les forces i és un salt del país sencer. En la presa de possessió del càrrec vaig dir a les diputades i diputats que podíem començar a escriure el guió de la utopia. La senyora Manuela de Madre ens recordava, en la solemne sessió de commemoració dels vint-i-cinc anys de restauració d'aquest Parlament, que la utopia no és més que una veritat prematura.

Avui, doncs, aquella utopia ha començat a deixar de ser-ho. Avui, l'Estatut de Catalunya és ja una veritat, és una realitat històrica.

Els convido, senyores i senyors diputats, a acabar aquest Ple solemne i històric cantant el nostre himne nacional.

(*La cambra, dempeus, canta Els Segadors.*)

S'aixeca la sessió.

La sessió s'aixeca a un quart de dues del migdia i dos minuts.